

1699.

1. * ¹ Müller, Michael Ernestus : Decanum Fac. med
Lectori benevolens s. p. D. (Programma, quod ad solennem actum Michaelis Ernesti Mülleri etc etc. inventat.
2. Althesi, Joh. Gottlob : De jure ecclesiarum circa temporaria.
3. Barthian, Gualt. : De convicto, non confesso
- 4tes Colerus, Joannes : De penitentia s. Tertio-Non.
na. 2. Exmpl. 1699 = 1769.
- 5tes Friess, Rodericus : De praesidio debitoris ex scientia creditoris occasione 13 P. de non. et obleg.
6. Gerharden, Gottlob : De crenis iuris gentium circa iuramentum.
7. Grotze, Gualt. Christianus : De complicitate haereticorum ab inultram nostram

1699.

8. Menckenius, Ludewig : An actio, et injunctio rer. 15
Cales inter omnia instituta et per sententiam
rejeta, propter incidentem praescriptionem,
plane sit extincta ?
9. Mullerus, Guersimus Emertus : De saltu naturalis
10. Mullerus, Fabianus : De officio hominis, quod
dicitur debet.
11. Pignolus, Conradus Frivonius : De sancti et vocant
Christi parvis et mensuris.
12. Schmidtius, Joh : De favore necessitatis. 18
13. Svenden Doerspeus, Bartholomaeus Lenzhardt : Anus-
labores juris feudalis et lucubrationses j. R. 19
exercitatus VI. : De causa feudi efficiente.
14. Svenden Doerspeus, Barthol. Lenzhardt : Annotaciones juris
feudalis et lucubrationses j. R. exercitatus VII. : De feudi
craspectantia 20

1699.

15. Sueden v. verffens, Bartholomaeus Leonardus: Quotabilibus
juris feudalis et locutionibus j. R. Secretaria VIII.
De materia feudi.

16. Sueden v. verffens, Barthol. Leonardus: Quotabilibus
juris feudalis et locutionibus j. R. Secretaria VIII.
De modis constituendi et adquirendi feodum.

17. Sueden v. verffens, Georg Gump: N. s. v. s. episcopalis
vacatione

18. Högblitz, Christ. Ludov. : De immutabilitate juris
proi unigeniturae.

R. 19. Werscherus, Joh. Bapt. : An violenta
defensio a ducibus aggressorem in casu necessi-
tatis sit permittenda?

20. Werscherus, Joh. Bapt. : De naturali consuetudine
vniuersi quorundam imperantia

1699

20. Wernerus, Joh. Balkmann: De principiis officiorum
humanae interis.
21. Wernerus, Joh. Balkmann: Inductio de principis
nonnullis scripturis juris naturalis
22. Wernerus, Joh. Balkmann: De modo obligationem commu-
nem generalium mutuum scientificè demonstrandi

1699, 4^a
L. N. 7.
M. JOANNIS COLERI,
SS. Theol. C.
4 /
SCHEDIASMA HISTORICUM

De

JESUITISSIS

s.

363
Jesuites = Nonnen /

Quod

Benevolò Indultu
Amplissimæ Facultatis Philosophicæ
In Philurea Illustri

Mense Octobr. A. M. DC. IC.

RESPONDENTE

JOANNE TOBIA Gleich / Gerano

Philosoph. Baccal. SS. Theol. Stud,

Pro Disputatione publica
ventilatum

Nunc

Accedente Bulla Papali

Auctius hinc inde & correctius communicatur

Nundinis autumnalibus

A. O. R. M. DCC. I.

Denuò Recusa.

ILLUSTRI & EXCELLENTISSIMO
DOMINO
D. FRANCISCO
CONRADO
ROMANO,

ICTO FAMIGERATISSIMO,
COMITI PALATINO CÆSAREO,
SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS POLONICÆ ET SERE-
NISSIMI ELECTORIS SAXONIÆ IN SUMMO AP-
PELLATIONUM AUDITORIO
CONSILIARIO,
*INGENUÆ AD D. MARIAM VIRG. CATHEDRALIS WURCEN-
SIS CANONICO REVERENDISSIMO,*
REGII ET ELECTORALIS COLLEGII BANCO DI
DEPOSITI DICTI DIRECTORI GRAVISSIMO,
*SCABINATUS LIPSIENSIS, UT ET JUDICII PROVINCIALIS IN MAR-
CHIONATU LUSATIÆ INFERIORIS ADSESSORI
SPECTATISSIMO,*

NEC NON
FLORENTISSIMÆ REIPUBLICÆ LIPSIENSIS
CONSULI NUNC REGENTII MAGNIFICO.

MÆCENATI SUO
INDULGENTISSIMO.

Quem itaque Civium non attrahit vi magnetica
vivida frons atque redimita, ingenua Personæ
Magnificæ Statura, Singularis prorsus humanitas
& mansuetudo, quippe quæ Regentibus nostri
quidem Seculi genio adeo frequens non est;
Quem non rapiunt Ingenii dotes maximè præ-
stantes? Quis in Themidis Auditorio stupendo
fervore tenus hac non percepit Eruditionem,
qua polles, haud vulgarem? TE cum præsta-
res ORATOREM, cujus in ore pergratum vi-
gorem Auditores advolati & ad illustris sui Do-
ctoris pedes circumfusa sedentes attoniti sunt ad-
mirati, PROFESSOREM multifaria præditum
scientia nectareque Themidis pascentem filios.
Quæ musarum in TE non miratur Artium libe-
ralium cultum satis exercitum? quarum ferè
omnium Reginam, feroces, quin bestias dul-
citer domantem, fides blandis impellendo digitis
exquisite perquam colis, adeo non TIBI saltim,
sed post DEUM artibus laborasse omnibus visus.
Et quæ omnium Virtutum Princeps audit, pie-
tas, pectus mirifice regens, quam καλὰ νόδα
sequitur Justitia & æquitas, quamque exercuisti
hactenus, in quibus gravissime adsides Judiciis,
quæ itaque Curtius Rufinus de Amynta suo dice-
re consuevit, eadem de TE affirmare haut du-
bito: ESSE OMNIBUS IMPERATORIIS
(CON-

(CONSULARIBUS) VIRTUTIBUS INSTRU-
CTUM. Qua de re non est, cur miremur,
favore regio TE dignum haberi & amore, TE-
que magnitudinem & vim amoris civium profe-
qui, adeo ut ceu fulcrum ac columen Senatus
submisile agnoverint, TIBI que fasces prensanti
consulares plaudentibus Musis castalidibus, læ-
tabundi applauserint; Habent, cur plaudant,
qualem enim Tullius, Romani Fori Gloria de-
scripsit ANIMO Consulem ESSE OPORTERE,
CONSILIO, FIDE, GRAVITATE, VIGILANTIA, CU-
RA, TOTO DENIQUE MUNERE CONSULATUS,
OMNI OFFICIO, qualem poposcit Consulem Terra-
rum Gentiumque Dominatrix, Roma, Talem
in TE, MAGNIFICE ROMANE, Fori Lipsi-
ensis Gloria Romana invenit decantatissima Mis-
niæ nostræ Corona, Lipsia; Quare & hodiernum
Fama tua volitat per Saxoniam & volitabit tot
tantisque meritis per orbem terrarum. Hinc &
Musæ Philuræ à primordio statim Tui Consula-
tus hostimenta sua publica TIBI obtulerunt, &
ego, ILLUSTRIS MÆCENAS splendidissimis
Tuis Familiis per integrum ferme decennium
sanctè obstrictus, id muneris chartacei oblatis
antehac Principi Saxonico, TUÆ ILLUSTRIS
EXCELLENTIÆ nunc, quicquid est auctioris
stupefcente cum Reverentiæ sensu non potui non

offerre. Aperias quæso, ut hæcenus clienti solitus
limitem favoris Tui laxum, accipias obsecro, fronte serena hostiam nitidis non ignibus sed
calidis pro salute & felicitate Tua ardentem votis. DEUS omnis felicitatis Autor, Fundator &
Stator TIBI, MÆCENAS OPTUME, vitam concedat longævam, ut Lipsia, Tua Aspasia, ROMANUM
superstitem sibi per integrum Seculi dimidium CONSULEM olim sit gratulatura, & si
hujus universi Arbitro visum fuerit, Consualia Romana de novo celebratura, Premat TE summum
Numen omnibus faustis, constituat TE Potentissimus Rex Musagetam, ut regimen TUUM
Bruti, Tarquinii, Tullii & Bellisarii, Romanorum Consulium felicitate superet & ad Posterum
Tui notitia ac Fama eo clariore penetret radio, DEUM ita pro felicitate Tua assidue implorans ad
fata usque perseverabo

Illustris Excellentiae Tuæ

Clientis perpetuus humillimus.

JO. COLERUS.

LECTOR BENEVOLE.

Sistit se conspectui tuo Schediaσμα historicum de Jesuitissis, quod ante biennium Jussu Patroni cujusdam certissimi è cathedra Academica Lipsiensi defendimus, id quidem socrate unius alteriusve Amici hinc inde auctius atque correctius; Addidit quoque calcar Decanus t. t. maxime spectabilis, MAGNIFICUS D. CYPRIANUS, Patronus noster atque Praceptor venerandus, qui oppositione officio suo primum satisfacturus nomine Ampliss. Facultatis Philosophica hanc nostram Dissertationem splendidissimo Auditorio publice commendabat. Hinc cum tempus rerum edax exemplaria intra biennium distraxit, nolimus Tibi alteram hujus editionem invidere, quin potius addere eidem Bullam Papalem ex Bullis Joannis Hoornbeekii Ultrajecti 1653. impressis desumptam. B. D. Matthias Zimmermann. eandem quidem suo Commentariolo de Presbyterissis Vet. Ecclesie p. 83. inseruit, sed cum uterque liber ex defectu exemplarium in omnium manibus non sit, consilio MAGNIFICI D. ITTIGII nostri hanc Bullam anneximus, dolentes invicem, quam citat Lipenius in Bibl. sua Phil. p. 712. Censuram sedis Apostolicæ adversus sectam mulierum Jesuitissarum, Friburgi Helvetiorum à Jesuitis olim intruductam, iterum non vidisse. Quod si itaque, LECTOR BENEVOLE, omnia, quæ Roma & alius in Pontificiorum locis acta sunt cum Jesuitissis hic non intueris, ex defectu hujus & aliorum librorum rariorum factum ceu aquas Lector nobis non imputabis; Interim tamen non omne oleum & operam & in hoc studiorum genere perdidisse speramus. Vale.

Contenta Omnium Paragraphorum.

§. 1. <i>Vocabulum Jesuita circa etymologiam evoluitur.</i> 2. <i>Vocabulum Jesuitilla abs Jesuita derivari demonstratur. (cur.)</i> 3. <i>Synonyma Jesuitissarum proferuntur.</i> 4. <i>Ingeniorū lusus de vocabulo Jesuita.</i> 5. <i>Ostenditur nomen utrumque tum Jesuita, tum Jesuitissa esse affectatum.</i> 6. <i>Esse nomen ambitiosum.</i> 7. <i>Esse nomen speciosum.</i> 8. <i>Esse nomen famosum.</i> 9. <i>Esse nomen schismaticum. (num.)</i> 10. <i>Esse nomen injuriosum & blasphemum.</i> 11. <i>De Autore totius Sectae agitur. (cur.)</i> 12. <i>Fundatrix Jesuitissarum producit.</i> 13. <i>Quaeritur, an Jesuitissa ad id vivendi genus, cui se adstringere volebant, fuissent idoneae? (nata.)</i> 14. <i>Qualitas, qua debuissent esse exorcizatae.</i> 15. <i>Recensentur Exempla mulierum, quae in Ecclesia docuerunt, & quae forsitan Jesuitissis fuerunt incitamento.</i> 16. <i>Conceditur Jesuitissis Eruditio sed exinde fluere docendi munus denegatur.</i> 17. <i>Opponitur: Mulieres viris esse religiofos.</i> 18. <i>Reponitur: Esse etiam ad superstitionem, & in haereses propensiores.</i> 19. <i>Jesuitissa convinci potuerunt ex abrogatione Presbyterarum primitiva Ecclesia.</i>	§. 20. <i>Adducitur Jesuitissarum doctrina praeprimis catechetica.</i> 21. <i>Doctrina de sacra Scriptura.</i> 22. <i>Refertur Symbolum Jesuiticum, quo nititur Theologia Jesuitica.</i> 23. <i>Theologia moralis Jesuitica in Exempla exhibetur.</i> 24. <i>Cui annotantur Jesuitica aquivocationes & reservationes mentales.</i> 25. <i>Ubi fuerunt Jesuitissa?</i> 26. <i>Quomodo se gesserunt?</i> 27. <i>Rationes papales suppressionis Jesuitissarum. (trunc.)</i> 28. <i>Admonitiones papales non curatae.</i> 29. <i>Urbanus VIII. ad suppressionem ipsarum progressus est.</i> 30. <i>Dantur adhuc hodie Jesuitissa.</i> 31. <i>Occasiones, quae ipsis dantur, ut Jesuitico Ordini deoveant.</i> 32. <i>Jesuitissa differunt à ceteris Monialibus ratione Originis.</i> 33. <i>Ratione formae de voto paupertatis.</i> 34. <i>Quomodo exercent hoc votum.</i> 35. <i>Simulant Paupertatem. (rim.)</i> 36. <i>De voto castitatis. (rim.)</i> 37. <i>De Jesuitissarum castitate specialem.</i> 38. <i>De voto Obedientiae.</i> 39. <i>Quarto voto se certo modo etiam adstringunt. (ne vestitus.)</i> 40. <i>Differunt à ceteris Cloppia ratione.</i> 41. <i>Ratione morum & gestuum.</i> 42. <i>De interitu totius Societatis differunt.</i> 43. <i>Tandem concluditur.</i>

M. D. C. LXXII.

D. URBANI

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ VIII.

SUPPRESSIO

Prætensæ Congregationis Jesuitissarum.

Juxta Exemplar Joannis Hoornbekii Bruxellæ impressum.

URBANUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

ASTORALIS Romani Pontificis, cui cura vineæ Domini Sabaoth, ineffabili superni Patrisfamilias providentiâ concredita esse dignoscitur sollicitudo, in id præcipuè incumbit, ne in agrum Dominicum Operarii sine delectu temerè se ingerant, sata dissipent, constita evellant, zizania inferant, & adulterinas in eo plantas superinducant; licet autem Orthodoxis Lateranen. & Lugdunen. Conciliorum generalium ordinationibus districtè prohibitum esset, ne quis novæ Religionis instituendæ auctoritatem sibi arrogare præsumeret, pariterque fel. rec. JOANNIS XXII. virorum, & piæ mem. CLEMENTIS V. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum salutaribus Constitutionibus, mulierum cœtus auctoritatè privata, & de fa-
A
do

BULLA CONTRA

2
 Sto instituti tanquam exitiosi palmites damnati & sublati fuissent.
 Et nihilominus (prout non sine gravi animi nostri molestia ac-
 ceperamus) in nonnullis Italiae & Ultramontanis partibus, cer-
 tae mulieres, seu virgines Jesuitissarum nomine assumpto, citra
 ullam Sedis Apostolicae approbationem ab aliquot annis in unum
 convenire solitae, vitae religiosae ducendae praetextu, peculiarem
 & distinctum à cæteris habitum usurpassent, ædificia in Colle-
 giorum formam redegressent, domos Probationum erexissent, in
 eisque Superiorem, ac praeterea Congregationis suae Generalem
 indito Praeposita titulo, & attributis facultatibus bene visis con-
 stituisent, in illiusque manibus Paupertatis, Castitatis, & O-
 bedientiae vota, ad instar solemnium emittere, clausuraeque le-
 gibus non adstrictae pro libitu divagari, ac specie salutis anima-
 rum promovendae, aliaque opera permulta sexus, & ingenii im-
 becillitati, & modestiae muliebri, ac virginali praesertim pudori
 minime convenientia, & quae viri sacrarum literarum scienti-
 a, rerum usu, vitaeque innocentia spectatissimi difficile ad-
 modum & non nisi magnam circumspectionem adhibita aggrediun-
 tur, attentare & exercere consueverunt: Nos excrecentes in
 agro militantis Ecclesiae vepres mature evellere satagentes, vene-
 rabili Fr. ALOYSIO Episc. Iricaren. nostro, & Apostolicae Sedis
 in partibus inferioris Germaniae Nuntio, & nonnullis locorum
 Ordinariis deditimus in mandatis, quatenus propositis gravibus
 periculis, & scandalis exinde resultantibus mulieres, seu virgines
 praefatas ex parte nostra Apostolica serio monitas à temerario
 incepto ad saniora concilia revocare conarentur; Verum quia
 illae Dei timore, ac nostro, & Sedis Apostolicae respectu post-
 habito, in grave animarum suarum praedudicium, & bonorum
 omnium offensionem arroganti contumacia paternis & salutaribus
 monitionibus nostris nedum non paruerunt, sed etiam in-
 dies similia attentare, ac multa sanae doctrinae adversantia pro-
 ferre non erubescunt. Nos tantam temeritatem acriori censura
 coercendam, & plantas istas Ecclesiae Dei noxias, ne ulterius
 se diffundant, radicibus evellendas & extirpandas esse decrevi-
 mus. Habitaque itaque cum venerabilibus Fratribus nostris
 S. R. E.

S. R. E. Cardinalibus adversus hæreticam pravitatem generalibus Inquisitoribus ab eadem Sede specialiter deputatis maturâ consultatione, de illorum unanimi concilio & assensu, Conciliorum præfatorum decretis, eorundemque Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, prætensam congregationem mulierum, seu virginum Jesuitissarum nuncupatarum, illarumque sectam & statum ab ortu sui primordio nullos & invalidos, nulliusque roboris vel momenti fuisse, & esse Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus, & declaramus; Et quia de facto processerunt, eadem auctoritate penitus & omnino suppressimus & extinguimus, perpetuæque abolitioni subjecimus, & ab Ecclesia Dei sacrosancta funditus tollimus, deleamus, & abrogamus, ac pro suppressis, extinctis, evulsis, deletis, & aboliis ab omnibus Christi fidelibus haberi, & reputari volumus, & mandamus, nec mulieres & virgines hujusmodi ad votorum præfatorum observationem ullo modo teneri & obligari volumus. Insuper assertas Visitatrices, Rectrices, & Præpositam generalem, ac alias quascunque Congregationis & sectæ hujusmodi Officiales quocunque nomine appellatas, officii & muneribus suis de facto usurpatis omnino privatas esse, & fore decernimus pariter & declaramus, & quatenus opus sit privamus, illasque ab eisdem officiis & muneribus omnino amovemus, easque omnes & singulas mulieres & virgines, quæ voti, seu cujuscunque alterius vinculi, promissionis, vel cujusvis causæ prætextu ad aliquam obedientiam se obligatas putarent, ab ea, & quocunque vinculo & promissione hujusmodi, cum ratâ & juratâ absolvimus, & totaliter liberamus. Ad hæc mulieribus seu virginibus, & assertis earum Superioribus præfatis, & quocunque alio nomine nuncupatis, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis majoris pœna ipso facto incurrenda, à qua non nisi à Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constitutæ absolvi possint, præcipimus & mandamus, ut extrâ hujusmodi Collegia vel domos ubi hæcenus habitaverunt, aliæ ab aliis seorsum degant, nec insimul ad aliquod

spirituale vel temporale consultandum, seu peragendum, aut eo quovis modo tractandum convenient, susceptum per eas de facto, ut præfertur, habitum statim deponant, nec illum amplius resumant, minusque alias virgines seu mulieres ad illum admittant vel recipiant, nec ulli earum ad hæc consilium, auxilium, vel favorem directè vel indirectè, aut aliàs quomodolibet præstent, vel pro religiosis, seu prætensæ Congregationis, aut sectæ hujusmodi sequacibus ullo modo se gerant, mulieres etiam ac virgines, quæ eo animo vota licet de facto, ut præfertur, emiserunt, ut in illo statu ab Apostolica Sede reprobato ea emissuræ non fuissent, utpote conditione sub qua tacite voverunt non impleta à votorum hujusmodi obligatione omninò solutas & liberas esse declaramus. Quæ autem in quemcumque eventum vovere voluerunt, cum earum vota sint simplicia honestè vivere, seorsum tamen ab aliis hujus reprobati status, ac prætensæ Congregationis seu sectæ, & ab omnibus suprà prohibitis abstinentes, in sæculo poterunt sub Ordinarîi obedientia, & cum usu, non dominio bonorum, sed tantum cum facultate, quam illis misericorditer concedimus, de iis in vita & in morte ad usus pios disponendi, ab intestato etiam ad eos devolvendis qui paupertatis voto ab his mulieribus non emisso, illis successuri fuissent. Et in eventum in quem aliquæ ex mulieribus, seu virginibus præfatis ad conjugalem statum transire voluerint, eis permittimus, ut matrimonium servatis aliàs servandis contrahere possint, eisque apostolicam benedictionem, & quatenus opus sit cum omnium votorum de facto, ut præfertur, emissorum relaxatione impartimur. Quoniam verò secundùm Apostolum, qui matrimonio jungit virginem suam benè facit, & qui non jungit melius facit, easdem mulieres & virgines per viscera misericordiæ CHRISTI quo possumus paterarum charitatis affectu monemus, & in Domino hortamur attentè, ut desiderii quo se regularis vitæ ducendæ teneri ostenderunt memores, tollant jugum Domini super se, & abnegantes semetipsas & secularia desideria approbatum ab eadem sancta Sede aliquem Sanctimonialium

Ord-

Ordinem quanto citius ingrediantur, inibique fidei & piâ permissione vota voveant DEO Jacob, & innocentes manibus, & mundo corde in assiduo spiritualium operum exercitio superædificantes exhibeant se illustriorem gregis CHRISTI portionem, lampadesque suas flammâ charitatis succensas prudenter aptent sponso cœlesti obviam iturâ. Decernentes præsentis literas, omniaque & singula in eis contenta, etiam ex eo quòd præsentis Congregationis, vel sectæ mulieres, aut virgines hujusmodi, vel alii quicumque in præmissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes nullatenus consenserint, nec ad ea vocata & auditæ, seu vocati & auditi, minusque causæ propter quas eadem præsentis emanarint adductæ, verificatæ, seu aliâs sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quovis defectu, etiam quantumvis magno, inexcogitato, & substantiali, sive etiam ex eo quòd in præmissis, seu eorum aliquo solemnitates, & quævis alia servanda & adimplenda, servata & adimpleta non fuerint, aut ex quovis alio capite à jure vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis enormissimæ & totalis læsionis, aut quocunque alio colore etiam in corpore juris clauso, seu occasione vel causa etiam quantumvis justa, rationabili & privilegiata, etiam tali quæ ad effectum validitatis præmissorum necessariò exprimenda foret, aut quòd de voluntate nostrâ hujusmodi, & aliis superiùs expressis seu relatis nihil ullibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum aperiitionis oris, reductionis ad viam & terminos juris, aut aliud quodcunque juris, facti, gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concedi, aut impetrato vel concessio quempiam uti, seu se juvare in judicio vel extrâ posse, neque ipsas præsentis, sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus,

bus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendi, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, perpetuoque validas, firmas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus fortiri & obtinere, ac per omnes & singulos ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum inviolabiliter observari, sicque & non aliter in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Indices ordinarios, & delegatos etiam Caesarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuntios, ac alios quavis auctoritate & potestate fungentes, in quavis causa & instantia sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus Fratribus, ac dilectis Filiis nostris, & Apostolicæ Sedis Nuntiis, nec non Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis ubilibet existentibus per Apostolica scripta mandamus, ut statim atque præsentibus nostræ literæ ad eorum, & cujuslibet eorum notitiam quoquomodo pervenerint, illas solemniter publicent, & publicari faciant, ac in eis contenta quæcumque debitæ executioni demandent, & demandari procurent per se, vel alium, seu alios, prout in Domino judicaverint expedire, Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, omni & quâcumque appellatione, recursum, & reclamacione remotis compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus quatenus opus sit recolendæ memoriæ BONIFACII Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Ut autem præsentibus, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætereundere possit, volumus pariter, & mandamus,

damus, quòd eadem præsentés per aliquem, seu aliquos ex Curforibus nostris ad Ecclesiæ Lateranen. & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ valvas, ac in acie campi Floræ affigantur & publicentur, & cum inde amovebuntur earum exempla in eisdem locis affixa dimittantur, quæ sic publicatæ, & affixæ, quòd duos menses à die publicationis computandos omnes & singulos quos concernunt perinde efficiant & ardeant, ac si ulli illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent, quòdque illarum transumptis impressis sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam nostræ suppressionis extinctionis, subjectionis, ablationis, deletionis, abrogationis, decretorum privationis, amotionis, absolutionis, liberationis, præcepti declarationum, permissionis, impartitionis, monitionis orationis voluntatum & mandatorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis DEI, ac beatorum PETRI & PAULI Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. PETRUM Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo trigésimo, Id. Januar. Pontificatus nostri Anno octavo.

E. D A T

Vifa de Curia A. Hurandus.

A. Rondininus.

G. MONTANUS.

Registrata in Secretaria Brevium.

IN DEI nomine Amen, Anno à Nativitate Domini nostri
JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo trigésimo primo,
 die verò vigésimo primo Mensis Maji, Indictione decima
 quar-

quarta, Pontificatus auctem Sanctissimi in CHRISTO Patris
& Domini nostri Domini URBANI Divina providentia
Papæ Octavi, Anno ejus Octavo, supradictæ Litteræ Apo-
stolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt, ac dimissis copiis ad Ba-
silicas Ecclesiarum SS. JOANNIS Lateranensis, nec non Princi-
pis Apostolorum Urbis, & in Cancellaria Apostolica, ac in
acie Campi Floræ, ut moris est, per me Augustinum de Bo-
lis Romanum, S. D. N. Papæ Cursorem.

Matthias Spada Magister Cursozum.

Imprimatur

F. Archiep. Compf. Nuntius.

J. I. De

DE Jesuitis nunc nobis differentibus ante omnia incumbit etymologice demonstrare Origenem hujus denominationis, quam in vocabulo *Jesuita* proxime, remote autem in optimi Sospitatoris nomine *Jesu* ipsi hujus Societatis Autores quæsi-
runt, seque nominavere: *Quasi Socios Jesu*. Licet alii quidem putent mutuo sumtum esse hoc nomen abs Jesuatis, quorum Autores *Columbanus & Franciscus Vincentius* in Italia erant circa annum 1366, quem ordinem confirmavit Urbanus V, & ex hac ratione visi sint denominati, quia nomen *Jesu* frequentius haberent in ore vid. *Hoornbeekius Exam. Bulla contra Jesuitis. p. m. 16*. De quibus *Jesuatis* *Sabellicus* scripsit, quod collecti fuerint ab initio domesticarum simplici habitu amicti, multa Innocentia & pietate Viri, victum sibi labore & opera quæritantes, Apostolici ab initio Clerici nuncupati, vid. *Martinus Chemnitius in delineatione originis Jesuitarum, quam præmisti præcipuis capitibus eorundem, que Rupella 1584. typis impressa sunt Tom. I. p. I.* Sed abs ipso *Jesu Salvatore* peti hanc denominationem rectius putatur, ita enim à *Paulo V. Pontifice* hæc denominatio in ipsa *Bulla Jesuitarum* confirmata fuit his verbis: *Societas, quam Jesu nomine insigniri cupimus, quam bullam inseruit insimul Hoornbeekius examini suo & legi hæc verba possunt p. m. 19.* confirmat id & *Thuanus*, maximus ille historiae Conditor lib. 37. p. 691. ubi recenset: *Ignatium* vidisse *Deum patrem*, quo viso tunc societatem suam hoc titulo exornasse, memorant, inquit *Thuanus*, qui *Ignatii acta* scripsere, *Deum Patrem visum, qui Jesu filio crucem bajulanti & crudelissimis affecto cruciatibus ipsum Ignatium ac socios commendaret & se eis Roma propitium fore ultro reciperet. Atque inde Ignatium postea societati à se instituta Jesus nomen indidisse; Eandem sententiam defendit Joannes Petrus Massæus lib. II. c. 5.* ubi vitam *Ignatii* descripsit prolixius, quem etiam citat *Hospinianus de Origine Jesuitarum c. 2. p. 14.* Ideoque sese vocant adhuc hodie à societate *Jesu*, quia præ cæteris Pontificiorum ordinibus nomen, doctrinam & honorem *Jesu* capessant & propagent. *Annibal Cadretus, Jesuita, dicitur in libello quodam Lugduni impresso* expresse scripsisse, societatem *Jesuiticam* suam inde habere nomen, quoniam à *DEO* adsciri sint

B

contu-

contubernales datique filio ejus Jesu Christo, qui ipsos individuo suo sibi assumserit. vid. Wolffius in *Lectiōibus memorabilibus Centen. XVI. p. 1080.* In Gallia vulgo hinc inde Jesuistas & Jesuitas esse nominatos, quem titulum in specie deberent Advocatis in controversia, quam cum Academia Parisiensi Anno 1564. habuissent, imprimis *Carolo Molinæo*, Jcto nominatissimo in consilio de *Receptione Jesuitarum in regnum Gallie*, memorat *Hospinianus de Orig. Jesuitarum p. 18.*

§. II. Vocabulum *Jesuitissa* à voce *Jesuita* omnino originem trahit connotatque nomen sexui sequiori attributum, quod ordini huic muliebri ex hac ratione competit, quia Jesuitarum vestigiis inherere juxtaque ipsorum Ordinem, regulas ac consuetudines vivere se obligent; quemadmodum abs aliis Officii ac dignitatis nominibus sexus sequior alias participat v. g. *Decanissa* à *Decano*, *Presbyterissa* à *Presbytero*, *Diaconissa* à *Diacono*. Equidem in Protestantium Ecclesiis tali denominatione tantum frui licet his foeminis, quæ in matrimonio vitam degunt ac maritorum nominibus honorificis afficiuntur; Ast in Pontificorum Ecclesia ordines foemine sibi sumunt prædicatum, juxta quorum Religiosorum Instituta Pontifici Romano velificantur. Hodie quidem foeminae in nominata Ecclesia non adeo diversis titulis & prædicatis superbiunt, sed dicuntur uno verbo *Religiosæ* seu *Nonnae*, ab antiquo vocabulo *Nonnus*, quod in ægypto olim fuit frequentissimum usque receptum pro viduis fugientibus conjugium, ita *Edeffenum* Episcopum, *Nonnum* fuisse nominatum & *Marem* Gregorii Nazianzeni *Nonnam* confirmat *Baronius in martyrologio Romano* de isto ad d. 2. Decembris p. 505. de hac autem ad d. 5. Augusti p. 327. At vocabulum *Nonnus* hodie non aëque sexui masculino attribuitur, sed usurpatur nomen *Mönchi* græcè *μοναχός* à *μόναξ* seu solus vivere & latine *Monachus* seu *solitarius*, ac foeminino, quod nostro Idiomatico reliquum est: *Nonne*; alibi etiam & apud Pontificios usitatus *Kloster* & *Zungfer*.

§. III. Quod autem Synonyma *Jesuitissarum* in specie concernit, reperimus hinc inde unum alterumve; Ita enim *Pius* Itali, *devotas* Galli, *beatas* Hispani easdem vocarunt quondam, quod vitam viverent præ cæteris sedulam, modestam & accuratam; sed hic obtinet Proverbium: *Graculus graculo assidet*, religiosas enim suas religioni pontificiæ addicti nunquam contemnent ipsi; aliter sonat
apud

apud Belgas, qui easdem nominarunt *Duisters* / *Quesels* / *Queselen* / *Klopp* / *Kloppen* / ultrajedi in specie *Paters-Kloppen*. Rationem denominationis derivant exinde, quod nomen *Quesels* sive *Kloppen* idem sit ac latinis *pulsantes* seu *pulsatrices*, & hac ratione sic dictas volunt, quod continuis precum & virtutum exercitiis divinas pulsent aures. Alii vero originem ducunt ab inquirendis persape pulsandisve Sacerdotum Clericorum & Confessoriorum habitaculis. Sed vocem belgicam *Quesels* aliter interpretari possumus, suam enim originem ducit à verbo *Queseln* aut *Queselbollen* / quod Latini vertunt *nugas agere*, *nugas serio tractare*, unde *Queselinge* significat *nugas*, *quisquillas*, quæ significatio in Jesuitissas non male quadrat, circumeunt enim otiosæ ejusmodi & curiosæ mulierculæ garrularum instar, domos hinc inde quasi pervolitantes, quisquillasque nugas ac opiniones suas jesuiticas spargunt contra 1. Tim. V. v. 13. vide *Querelas Janenistarum* aut *Lovaniensium* de ejusmodi mulierculis in anonymo libello gallico: *Reponce d'un Ecclesiastique du Louvain c. 14.* in quem quidem in præsentiarum introspicere nobis non licuit. conf. *Gisbertus Voëtius Polit. Eccles. Part. II. Lib. I. tract. 4. de mulieribus* cap. 2. p. 209. & *lib. IV. tract. IV. c. 9. p. 1012. & 1013.*

§. IV. Sed maxime infelices fuerunt socii & sociæ affectato hoc Jesu nomine, sic enim & ab origine ipsorum lusum statim fuit cum eodem, ita fuerunt, qui ex historiis V. T. *παρανομιαστας* quasi verunt & eosdem dixerunt *Jesuvitas* quasi *Elavitas* vel *Jebusitas*; quod quidem comparatio inter hos & *Jesuitas* non difficulter institui queat, quæ ipsorum fraudibus respondeat, nostrum nunc non est ulterius inquirere; Ex Germanica lingua rationem notationis posse commodius & melius inveniri, cum debeant esse Germanorum *Apostoli*, putat *Wolffius in Lect. memorab. centen. 16. p. 497.* sic etiam apud nos dicuntur *Jesuwiter* / quasi *Jesu wieder* / rarus enim non est inter t. & d. Symbolismus, v. g. *Thumher* & *Dummether*; quæ nominandi ratio hac ex parte minus incongrua videtur, cum Jesu nomen præcipuè oppugnent quippe quod officium salvandi homines à suis peccatis indigit, juxta *Matth. I, 21.* In germania inferiori dicitur *Jesuwitt* / quasi *weit von Jesu* / sunt enim à Jesu omnino longissime & homines abducunt à Hospitatore Optimo; Alii sic eloqui amant: *Jesuvita*, quod idem sit ac *Jesum vita* cum hoc

will mich nicht kennen; so weiß ich nicht auf wem dieser Spruch mehr als auf die jenigen zu deuten sey / die sich von dem Heylande nennen / und Ihm in allen zuwider leben / und seine Lehre nicht kennen wollen.

S. V. Est itaque titulus uterque tum *Jesuita*, tum *Jesuitissa* nomen satis affectatum, sibi enim persuadebant se nomen, doctrinam ac honorem præ cæteris Pontificiorum religiosis omnibus propagâsse magis & adhac propagare, ideo jure quasi videri volebant nomen affectando *super omne nomen. in quo omne genu se flectat celestium, terrestrium & inferorum. Phil. II. 10.* Videmus exinde affectus tantorum virorum in titulo affectato. Quodsi Jesu Ministri esse voluissent, tunc se ita humiliare necessum habuissent, ut non alio ac servorum titulo fuissent contenti, id satis judicavit Academia Parisiensis, novam enim hanc societatem admisit quidem sed sub hac lege approbavit, ut aliud assumeret nomen, vid. Thuanus *lib. 37 p. 692.* mirum satis est, ut totum *Jesu* nomen affectatum non servarint ac *Jesus* se nominarint; O humiles Christi servi servæque, sapientes summi ipsius Principis titulo! nonne sufficeret, ut nominarentur Christiani? unctionis enim in baptismo participes & ipsi facti sunt, nomenque Jesu Salvatore optimo proprium relinquere, usque dum in vita altera, qui ex ipsorum ordine hanc introirent, titulo *Jesuitæ* exornarentur; Ita Ludolphus Carthusianus in *libello de vita Christi* ante 300, & quod excurret, annos scripsit: *Christus est nomen gratiæ; Jesus est nomen gloriæ, honoris & sanctitatis; Sicut enim in hac vita per gratiam baptismi Christi dicimur Christiani, sic in celesti gloria in Domino Jesu dicemur Jesuitæ, id est, à Salvatore salvati; sancti, qui in calis sunt & fruuntur eterna gloria, veri sunt Jesuitæ, triumphantes & sancti servi DEI.* vid. Lucius *H. st. Jesuit. L. I. c. 2 p. 11.* At quodsi insolitam ac superbam appellationem à *Societate Jesu* ex sacris literis affectarent, concedere ipsis certo modo possemus, reperimus in iisdem quendam hoc nomen gessisse, sed non alium præter Judam Ichariorem, juxta *Matth. XXVI. 15.* & cum Deus ita permisit, merito ex Jesu nomine societati huic nomen fuit impostum, agnoscendus itaque ipsis antecessor Judas est, venerabile scilicet caput! eos f. Philadelphi de novo *Lacu Epistola & discursus de modernis Jesuitarum moribus p. 24.*

§. VI. *Jesuita*, ut & *Jesuitissa* est nomen ambitiosum, quid enim Dn. Patres aliud hoc nomine quæsiere ac summam ambitionem? qua etiam ratione *Stephanus Pascasius* societatem Jesu appellavit *ambitosam sicutæque Religionis plenam*, cum pro Academia parisiensi contra *Jesuitas* disseruit inque hoc ambitiosum plane nomen invidiosus est valde, quod cum *Seclarii* alii ante 200. annos usurpassent, ab Ecclesia rejeclii periiissent. vid. *Thuanus Lib. 37. pag. 693.* quinimo hi non tantum, sed & aliorum Pontificiorum nonnulli *Jesuitæ* titulum tanquam ambitionis & arrogantia plenum rejecerunt, ut testem hujus rei *Eustachium Bellajum*, Episcopum Parisensem in sua censura de *Jesuitis*, quam dedit Anno 1554. nomine totius Collegii Theologorum Sorbonnensis, citavit Magnif. Dn. D. Mayerus loco *Coroll. primo in Dissert. de conventu Apostolorum ad mortem Mariæ bab. hic Lipsia Anno 1671.* cujus Episcopi de ambitioso nomine sententiam ulterius deducit *Thuanus lib. cit. p. 692. sententia ipsius*, inquit, *quam scriptis mandavit, imprimis Jesuitarum nomen ut arrogantia plenum improbat, quippe cum ita solis sibi tribuant, quod Ecclesie Catholicae competat, qua proprie fidelium Congregatio dici potest, cujus caput est Christus, cum hoc nomen solis sibi sumunt & hoc dicere videntur: se solos Ecclesiam constituere.* Quam sententiam Episcopus nominatus in Synodo gallicana, habita d. 15. Decembris Anno 1561. jussu ac mandato Regis Possiacum manu scriptam misit, quæ à toto conventu Ecclesiastico maximopere fuit approbata. vid. *Der Jesuiten Christenthum und Lebens, Wandel/ p. 106. & Lucii Hist. Jesuit. L. I. c. 3. p. 11.* Dicitur quidem in *Pauli III. Pontificis Bulla tertia Anno 1549. promulgata, nullum è societate ad ullam dignitatem admitti debere, si eam occulta aut manifesta ambitione questivisse convincatur, vide Literas Apostolicas pro confirmatione societatis Jesu Romæ Anno 1578. editas p. 30.* (quem libellum à *Cesare Lucatello*, Cancellario tunc temporis Romano in originali propria manu subscriptum & sigillo suo approbatum nobis communicavit unus è paucis Amicorum certissimus.) De muneribus & aliis eorum gestis nunc nihil hic referemus; Ita de bellis injustis ac cruentis, quæ Jesuitarum ambitio in omnibus fermè terræ partibus concitavit, non moneamus, tantum de nomine ambitioso sumus solliciti, unde judicari potest, quò modo quæveque ambitione officia publica quarant & conse-

consequantur. Sic etiam non ignotum est, quod ceteros Religiosos habeant respectui solique honoribus exerescere ambient; Inimici sunt ceterorum Ordinum omnium, imo hostes ac Osores, quin eodem variis convitiis ac scommatibus affligunt asinosque nominare non erubescunt, vid. *Philadelphii de novo Lacu Epist. & Disc. supra cit. p. 7. & 8.* ubi refertur Ignatius S. Franciscum Borgiam adhuc novitium severè monuisse, ut de jejuniis & nimiis verberationibus aliquid remitteret, hanc addendo rationem: *Illud Animal, super quod Christus sedere debeat, non esse per istiusmodi durissimas corporis castigationes occidendum.* Jam autem Christus super asinum sedisse legitur *Matth. 21. 5. 7.* ideoque Ignatium ex pura humilitate socios suos comparare asinis pie voluisse patet, citatur insimul *vita S. Francisci Borgie ex Ital. lingua in german. translata.*

§. VII. *Jesuita & Jesuitissa* existunt quidem ut nomina satis speciosa, videntur enim Dn. Fratres & Sorores ex peculiari quâdam sanctitate assumisse, nilque nisi Jesu acceptissima proferre inque vita sua dulcissimum Jesu nomen cum primis profiteri velle; sed doctrina & facta aliud loquuntur, de quibus videri possunt *acta Parlamenti Paris. contra Jesuit.* cir. à Jo. Wolffg. Jägero *Histor. Eccl. decennio II. c. 4. p. 25.* adeoque effatum illustri gentium Doctoris ipsis applicari congruè potest, quod scil. *pietatis formam habeant sed ipsius vim abnegent.* 2. *Tim. III, 5.*

§. VIII. *Jesuita & Jesuitissa* sunt nomina famosa non in bona, sed ut Ciceroni ac veterioribus usitatum fuit, in mala parte accepta, quemadmodum dicitur libellus famosus, ita & nomen famosum. Quo enim ætlimio habetur Jesuita in ipsis regionibus romano-catholicis v. g. in Galliâ, ubi multoties nomen Jesuiticam damnatum fuit atque extinctum; de quo pluribus videre est Alphonsus de Vargas in *Relat. de Stratagematis Jesuitarum p. 146.* Quid quæso hinc inde in Italia, sede romano-catholica de ipsis judicatur? Apud Venetos præ primis nomen hoc celebratur parum, imo ipsis inhabitantes extenuare se tenentur, ni suam societatem è Venetorum ditionibus iterum iterumque extirpatam velint videre, ut Anno 1606. ipsis evenit cum epiphonemate: *Ite, auferte nihil & nunquam redite.* Quid quæso de istis Poloni sentiunt? in quorum regionibus nemo ex societate Jesu exceptis paucis, toleratur. v. *Querelas Polonorum de Jesuitis in Lucii Historia Jesuit. passim.*

§. IX.

§. IX. Sunt *Jesuitissa* ut & *Jesuita* nomina omnino Schismatica, quemadmodum enim DEUS veram Unitatem & concordiam Ecclesiae suae maximopere commendavit, ita quoque ipsius consilio ac voluntate factum est, ut unico nomine *Christiani* voceremur omnes ac singuli, quo Apostoli Antiochiae primum cognominati sunt *Act. 11. 26.* ideoque etiam haec appellatio velut vinculum quoddam est ac sacramentum unitatis illius, quo Religionis Christianae professio obsignata est, qui vero sibi aliam asciscit appellationem, is omnino unitatis vinculum veraeque fidei resseram dissolvit juxta dictum Pauli, *I. Cor. I, 12. 13. conf. Lucius lib. I. Hist. Jes. c. 2. p. 10. Jesuitas autem & Jesuitissas tales nunc esse patet, non enim tantum nomine hoc alieno praeter ceteris Religiosis superbiunt, sed maximopere abs iisdem differunt, imo rixantur plus vice simplici inter se invicem, isti enim hos, hi que vero istos odio prosequuntur inextinguibili, sunt haec omnino signa schismatis non exigui. Ita quoque ex recens fabricata hac appellatione toti sectae schismatis nota manifeste innuit, adeo & hoc pacto criminis rei fiunt focii, vid. *Hospinian, lib. de Orig. Jesuit, p. 15.* Quapropter etiam ipsis titulum *Jesuita* seu de societate *Jesu* in Gallia Anno 1564. assumere prohibitum fuit, quo tamen non obstante nomen illicitum, & schismaticum usurpare ac se insuper omni potestati tam seculari quam ecclesiasticae eximere voluerunt. vid. cit. Autor. *lib. de propag. Jesuit, p. 160.* namque nil aliud hoc nomine intendant, nisi ut inter ejusdem religionis suae Professores forment scissuram & Jesuitae alii sint, alii Christiani, certius certo est.*

§. X. Sunt denique nomina omnino blasphema & injuriosa; certe enim, quisquis etiam bonorum sit, non ibit inficias, istos, qui se *Jesuitas* aut de societate *Jesu*, aut *Jesuitissas* appellant, hisce titulis blasphemae uti contra Dominum JESUM, hanc enim involvit apud omnes opinionem, ac si JESUS eosdem ceu socios & Collegas sibi ascivisset, ut *Annib. Cadretum, S. I.* jactasse §. 1. statim citavimus. Quos tamen non vult Dominus sibi Collegas, sed potius malevolos istos inter ceterum eorum mavult relatos quibus olim est confessorum *ἑδρα ἡ ἀνομιαν ἐργων ὑμῶν: ἀποχρηστὴ ἀπ' ἐμῆς οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομιαν. Matth. VII, 23.* Bene Eruditus ille nomen JESU sanctissimum a Porta monasterii Jesuitarum Clarmontii Parisiensis abstulit ejusque loco

Regis

Regis Insignia una cum duobus distichis veritati consentaneis apposuit, ut Mercurius historicus & Politicus Mois de Novembre 1699, p. 482. recenset. Le P. Menestrier arriva, lorsque les Jesuites firent ôter le nom de Jesus de dessus la grande porte de leur College de Clermont a Paris, pour y mettre les armes du Roi tres-chrétien, ce qui donna lieu a un homme d'esprit d'y faire attacher de nuit ce distique:

*Suscepit hinc JESU, posuitque Insignia Regis
Parsida gens: alium non colit illa DEUM.*

Il est vrai que ce Distique fut contredit, que les Jesuites n'avoient pas abandonné le Sauveur, mais que le Sauveur les avoit abandonnez.

*Sumserat hos IESUS sibi dulcis; cumque docerent
Dogmata non IESU digna, reliquit eos.*

Ita injurii fiunt in alios veros ac genuinos Christianos, hos enim considerant ceu excludendos tandem regno gloriae, sibi autem solis beata aeternitate in Jesu esse perfruendum, vid. Lucius *Hist. Jes. Lib. I. c. 3. p. 11.*

§. XL. Quis vero Autor totius sectae Jesuiticae? Quamvis Jesuiticarum fundatricem tantum inducere hic malimus, non possumus tamen Ducem & Autorem totius ordinis sicco praeterire pede, licet expediendum hic nobis sit brevibus. Est videlicet Eruditissimus iste Ignatius Loyola, Cantaber Hispanus. *Salmanasser*, Jesuita Neapolitanus confessus est de ipso: *Loyolam natura fuisse ferocem, durum ac truculentum*, adeoque militiae aptus non parum visus est; at in epigraphe effigiei suae inciso dicitur: *Miles vanis jactatus in armis*, vid. Halenrùillerus *Hist. Ord. Jesuit.* à Leporino in linguam german. transl. c. 1. p. 4. Et ita militem non infimum agebat quidem, at infelicem maxime unà arcem prope Pampelonam in Navarra hispanica, adeo ut crus dextrum ipsi frangeretur idu bombardæ. Loquitur *Thuanus* de membrorum mutilatione *Lib. 37. p. 691.* ubi forsitan singularem ejusmodi vult intelligi, quæ inire matrimonium interdicit, judicamus forte ex eo, quod restitutus quidem claudicans tamen sese in aulam gallicam reciperet, ibidemque forte ludibrio sapientis risuque expositus è tædio vexationum sermonumq; jocosorum vitam anticam mutare cum religiosa penes se constituit. Primum quidem

dem contulit sese Venetias ad exsolvendum votum quoddam, deinceps Hierosolymam ex singulari devotione annos natum sex & viginti omnia relinquendo esse profectum, confirmat *Doctissimus Alexander Rossaeus* lib. *der ganzen Welt Religionen* p. 411. negat id autem Thuanus lib. & p. cit. *Loyola*, inquit, *inde mox Venetias ad exsolvendum votum profectus est, ibique primum sacris initiatus literis, collectis huc illuc dispersis sociis, omisso hierosolymam proficiscendi consilio Romam cum Fabro & Laine petiit*, cui etiam magis esse consentiendum putamus. Deinde literis incubuit Compluti & Salamantiae, sensimque ausus est mortificationem carnis tum doctrina tum vestitu suo concionari, licet nec ipse idoneus nec vocatus esset ad concionandum, & ex hac ratione Inquisitores Hispanici ab eo expiscabantur; Cum autem zelum pro fide Romano-catholica in ipso cognoscerent, dimissus iterum ab eis petiit Lutetias Parisiorum, ubi per decem annos docuit in summa paupertate corporisque debilitate, tandem creatus est Philosophiae Magister ibidem conf. cit. *Rossaeus pag. cit.* laudatur exinde Ignatius ob suam constantiam virtutemque heroicam, quam in adversis praestiterit, abs *Philip. Alceambe*: *Ignatius*, inquit, *adversus graves multorum oppugnationes invictus semper stetit, semperque stabit auctoritate sacrosanctae sedis Apostolicae atque approbatione munitus* vid. ipsius *Bibliotheca scriptorum societatis Jesu* p. 1. Profectus est tandem Anno 1536, Hispaniam cum decem suis collegis & abhinc iterum Romam petiturus veniam abs Pontifice; Cum autem compertus est pacem inter Venetos & Turcam esse fractam, profectus est iterum Venetias, ubi egit Chirurgum vulneraque Pauperum & ulcera cataplasmatibus in nosotochiis sanavit, cumq; Collegis omnem adhibuit operam & sollicitudinem in agrorum morbis curandis, vulneribus obligandis; molestaque gravi ac putida sanie abstergenda, conf. *Wolffius Lect. memor. tom. II. Centen. 16. p. 494.* Reversus iterum cum consortibus Romam, ubi omnes ac singuli Religiosorum ac Clericorum infensus atque iratis animis iverunt in ipsum, praesertim *Bartholomaeus Guidicius, Cardinalis*, qui novis Religionibus non adeo amicus erat. conf. *Thuan. Lib. 37. p. 691.* Crescebat tamen indies magis magisque societas & confirmabat eandem *Paulus III. Pontif. Rom.* approbabant denique ejus Successores *Julius III. Paulus IV. Pius IV.* tandem *Concilium Tridentinum*, Et sic Vir magnus evasit
 Igna-

Ignatius, miles Hispanus, Theologus Romanus, Chirurgus Venetus, Autor tandem & Dux Jesuitarum maximus! Applicare dictum quoddam è sacris literis petitur Viro huic magni scilicet nominis conati sunt nonnulli ex societate heroës, *Valderana* imprimis atque *Deza*, tibi iste statim in frontispicio *Epistole ad Hebræos* Ignatii sui mentionem vult esse factam, nempe c. 1. v. 12. *Deus novissimis hisce temporibus loquutus est per filium suum Ignatium, quem constituit heredem omnium* vide *Hoornebeckii Exam. Bulle p. m. 44.* ubi iudicium suum dictus Autor adponit: Nihil deesse ad laudis istius fastigium præter ultima verba v. 2. *per quem & secula fecit.* Sed spuriam & blasphemam scripturæ S. Explicationem esse qualem & in aliis S. Scripturæ dictis adhibere Dn. Patres dignantur, quis negabit? Ita ex ore Patrum horum patet, Ignatium fuisse virum admodum virtuosum; Quodli vero queramus, ex qua virtute omnia præstiterit, an ex Dei? ex carnis? an ex alterius Spiritus? Hic respondeat Ant. Arnaldus ICtus Gall: ita enim de societate tota recens procreta iudicat: *Ignatium auxilio maligni spiritus incubat uque exclusisse maledictam istam conjurationem Jesuitarum* vid. in *Philippica sua p. 24.* quinimo contestantur ipsi è societate nonnulli, rem cum Ignatio se ita habuisse; Audiatur præceteris Ribadencira fidus Ignatii Discipulus in *vita Ipsius Loyola L. 1. c. 13.* *Loyola frequentes, vehementes & caelestes illustrationes speciosaque mentis Imagines à Diabolo habuit* cf. & *Laurentius Surius de probatis sanctorum vitis in Iulio p. 383.* Edit. *Colon. An. 1618.* Volunt quidem ipsum etiam placide defunctum, sed alium cantavit de ipso canticum *Turrianus*, de quo refert *Hasenmüllerus*: *Turrianus Iesuita mihi notissimus sæpe dixit: illum (Ignatium) in cœna, prandio, missa, in recreationibus etiam ita à demonibus exagitatum fuisse, ut in magna copia frigidissimum mortis sudorem fuderit: Bobadilla dixit: illum sæpius conquestum se nunquam & nullibi à Demonibus tutum esse posse.* Idem *Turrianus* dixit: *Ipsius Comitum assiduum usque admixta aram fuisse demonem. Tandem vero cum tremore ipsum obiisse, mortuumq; nigerrimo vultu conspectum esse.* Idem affirmavit. *Cum Anno 1554. ipse corpus ad templum ab Alexandro Farnesio extructum transferre vellet, testibus omnibus Iesuitarum professis, ipse Cadaveris ossa non sunt inventa: fingentibus ipsis, ea esse per Angelos forsitan translata, quod ego non negaverim, si angelos malos intelligant.* vid. *Wolffius Lect.*

memor. quæ ibidem ex Hasenmülleri historia Ord. Ies. recenset Cen-
ten. 16. p. 1075.

S. XII. Quemadmodum vero sexus sequior in multis affe-
ctat nimium, ita profecto in his rebus, quæ ad sexum masculinum
spectant cum primis, quin si novi quid accidit forsitan inter Eruditos,
hæc illave æmulari statim cupit. Hodie quidem apud nostrates ad-
strictæ sunt, ut in ecclesiasticis rebus tentare quid vix ac ne vix qui-
dem possint; At non ita apud Pontificios, dantur enim inter eos
religiosarum sceminarum ordines per plures, quibus licitam est cul-
tui inservire divino, sic etiam *Elisabetta Rosella*, religiosa mulier ejus
fuit intentionis maximopere, ut imitaretur Ignatium suum; nam
hæc in genere *Iesuitarum* Fundatrix creditur abs omnibus, Thuanio
lib. 37. p. 691. Hoorbeekio *Exam. Bulle* p. m. 32. Matthia Zimmer-
manno in *commentariolo de Presbyteriis V. Ecclesia* §. 59. pag. 93.
Hæc initio fovit studia Ignatii Barcinone, deinceps cum certior facta
esset de ordinis Ignatiani confirmatione & simul absque dubio audi-
visset de paterno affectu, quo prosequeretur Pontifex *Paulus III.*
Ignatium, cum ipse & Collegæ sui in bulla dicerentur: *Spiritu S. ut
pie creditur, afflati.* vid. *Lit. Apostol. supra cit. p. 2.* Hoorbeek.
Exam. Bulle p. 19. sine dubio & ipsi *Roselle* increvit tumor, Spiritu-
que S. afflatam se etiam voluit, cum in schola ad Ignatii pedes fede-
rit. Profecta itaque est Romam cum aliquot sui generis mulierculis
fortassis circa annum 1540. quo Ignatius suam acceptarat confir-
mationem, aut sequenti tamen anno post, veniebat ad normam &
præscriptum fodalitatis nunc approbatæ victura; At Ignatius suam
erga discipulam benignum adeo se non exhibuit; Equidem *Rosella*
totam se Ignatio dedere nec non concedere juxtaque ipsius Consti-
tutiones ac regulas religiose cum suis vivere studuit, adeo ne alium
Ducem vellet agnoscere quam Ignatium, sed hic erat admodum in-
gratus in *Rosellam*, id enim detrectavit, vid. Thuanus l. cit. p. cit.
*Ignatius, inquit, curam se seminarum suscipere negavit, posse, & tan-
dem à Pontifice impetravit, ut societati, qua se ad omnium gentium
beneficium sine ulla regionum aut temporum exceptione Vicario Christi
mancipasset, ab ejusmodi munere vacatio daretur, ita in speciem omni
ambitionis & divitiarum suspitione à novo Ordine amota.* Erat etiam
Cura mulierum Jesuitarum constitutionibus ac Regulis expresse con-
traria,

traria, adeo Ignatius sine dubio verebatur, si statim sub initium confirmationis exceptionem de admittendis mulieribus annectere suis regulis vellet, ne tota societatis caterva caderet inque nihilum reduceretur, ideoque persistebat juxta Regula tenorem, *de cura mulierum cap. 7. de Reffore*, quæ Jesuitarum regulæ Lugduni conjunctim typis impressæ Anno 1607. vid. quæ huc facit, Reg. 68. p. 102. *Non permittat, ut nostri curam mulierum religiosarum suscipiant, & aliarum quarumq;*, ut ordinarie illarum confessiones audiant, vel ipsas regant, quamvis nihil repugnet aliquando apud eas concionari, semel aut unius monasterii confessiones speciales ob causas audire; quod tamen non fiet nisi postulentur, qui eis præsent. it. Reg. 70. p. 103. *Mulieres inviscere, aut ad eas scribere, nisi in necessitate, aut cum spe magni fructus, nostros non sinat, nec hoc quidem permittat, nisi viris valde probatis & prudentibus.* Reg. 71. pag. ead. *Non permittat feminas collegium nostrum ingredi.*

§. XIII. Quodsi autem hic muliebris ordo abs Ignatio fuisset receptus, quæritur, an Jesuiticæ fuissent idoneæ ad id vivendi genus, quod Jesuitæ vivunt? respondetur quod non! Nam si sancti Patres regulas suas ac leges conditas servare non possunt, multo minus sanctæ matres, quæ cum toto sexu sequiori ad *vasa infirmiora* pertinent 1. *Pet. III, 7.* videatur saltem, quid Paulus III. in *Bulla Jesuitica* abs Candidato ordinis hujus requirat, vid. *Lit. Apost. supra cit. 5.* quod & Julius III. in *Bulla Jesuit. I. lib. cit. p. 56.* non leviter repetat: *Qui ad nos accessuri sunt, antequam huic Oneri humerum supponant, diu multumq;*, meditentur, an tantum pecunie spiritualis in bonis habeant, ut turrim hanc juxta consilium Dominicum possint consummare, hoc est, an Spiritus S. qui illos impellit, tantum illis gratiæ polliceatur, ut hujus vocationis pondus, illo adjuvante, se laturos sperent: & postquam Domino inspirante, huic Jesu Christi militiæ nomen dederint, diu noctuq;, succincti lumbos & ad tam grandis debiti solutionem promti esse debebunt. Multum sane his continetur verbis, quod præstare dictis Patribus difficillimum est, adeoque etiam matribus. Expendamus modo *votum castitatis*, cui Jesuiticæ se etiam adstrinxerunt; an existunt idoneæ, votum istud, ut decet, juste persolvere? audiamus saltem Hospinianum, qui citat *Plinium* de foeminis differentem: *Quod copia libidinis gaudeant, applicat monachis virginibus, sic de monialibus*

bus certum est, paucas esse quæ continentiam præsent, sed plerasque in
 cœno nefandissimarum libidinum sese subinde volutare. lib. I. de Orig.
 Monachatus c. 1. p. 6. & quamvis polliceantur se futuras admodum ca-
 stas, tamen bene servandum, quid Virgilius Lib. 4. *Æneid.* objicit:

- - Varium & mutabile semper

Fœmina.

§. XIV. Quod cæteras concernit virtutes, quæ abs Jesuitissis
 requisitæ essent, prima omnino fuerit *literarum notitia* seu *Eruditio*
qualiscunque, quodsi enim Jesuitarum vestigiis inhærere voluissent,
 muneri docendi sine dubio sese applicassent; Equidem impossibile
 neutiquam est, ut etiam fœminæ queant erudiri, rationes congestæ
 non unas literatissima Virgo *Anna Maria à Schuerman* quas *opusculis*
suïs inseruit p. 29. seq. Datæ quoque alias sunt fœminæ per plures e-
 ruditæ, quarum exempla videre sunt plurima in Hottingeri *Epistola*
dedicatoria Parti V. Historia Eccles. præfixa, ubi imprimis *Fabiola*,
romana mulier memoratur, quod sacras literas impensè amaverit,
 it. *Marcella Romana*, quæ propter sacras literas, quas egregie calluit,
 frequentius à D. Hieronymo epistolis salutata sit, it. *Anna Askove*, quæ
 vitam non modo seriæ & sedulæ sacrarum literarum tractationi im-
 penderit, sed eandem quoque constantissimo martyrio annos 25. na-
 ta generose consummaverit. Plura inveniuntur in *Dissert. de fœmi-
 narum Eruditione*, quam habuit B. Dn. Jacobus Thomasius Anno 1671.

§. XV. Et si quispiam docendi munus dubium reddere *Jesuitissis*
 voluisset, provocare omnino potuissent ad Exempla primiti-
 væ Ecclesiæ, recenset talia Zimmermannus *l. cit.* passim, Centuriæ
 itidem Magdeburgenses; Quinimo Diaconissas olim legere Homi-
 liam consuevisse inter mulieres in Ecclesia, Zimmerm. *lib. cit.* §. p. c. 14.
 qui citat Jacobum Fabrum Stapulensem, ad Loc. I. Tim. II, 10. com-
 mendantem: *Anus bonæ sint Magistræ, doctrine & domi & foris o-
 portet curam habere.* ita mulieribus docere olim fuisse licitum, com-
 probat Thomas d' Aquino *Comment. in 1. Tim. 3. lect. 2. p. 199.* & Am-
 brosius in eundem locum p. 403. qui de *Catapbrygis* perhibent, putat-
 se, quod mulieres ceu Diaconæ ordinari possent, quoniam Apostolus
l. c. immediate post Diaconos de mulieribus ageret. Sic *Jesuitissæ*
 etiam exempla mulierum prophetantium V. & prædicantium N. T.
 pro se allegare potuissent, Priorum quidem, e.g. Mirjam *Num. XII. 2.*

Debo-

Deboræ *Jud. V, 1. 2. 7.* Huldæ *2. Reg. XX, 14.* quæ in Ecclesia olim publice docuerunt, quin expresse Deus dicit *Micb. VI, 14.* Ante faciem Populi Israëlitiçi misisse Moſem, Aaronem & Mirjam. Poſteriorum exempla ſunt Annæ Phanuelis Filia. *Luc. II, 36.* Philippi Evangeliſtæ quatuor filiarum *Act. XXI, 9.* Et cum ad divam Mariam Virginem reſpexerint, quæ Iſpis exemplum fuit ſine exemplo in ſua opinione præconcepta firmiores redditæ ſunt, fingunt enim Jeſuitæ, hanc fuiſſe doctricem omnium Eccleſiarum, etiam Apoſtolorum vid. *Franc. Suarez. Sect. 2. Diſput. 20. Quæſt. 37. p. 3.* & quid de Maria Magdalena meminit Cornelius à Lapide, ipſum eeu Apoſtolaſ Maſſilienſibus prædicaffe, eodem convertiſſe. vid. *Comment. in Act. I, 14. II. 4. p. 77.* De Diaconiſſis confer. in Sacris Imprimis, *Rom. XVI, 1.* ubi Paulus commendat *Phæben, quæ ſit Miſtrix Eccleſiæ Cenchræenſis*, ad quem locum Origenes *LX. p. 337.* notat : *Hic locus apoſtolicæ Autoritate docet, etiam feminas in miniſterio Eccleſiæ conſtitui, & paulo poſt : Et ideo locus hic duo pariter docet & haberi, uti diximus feminas miniſtras in Eccleſiâ & tales debere aſſumi in miniſterium, quæ aſſiterint multis & per bona officia uſque ad apoſtolicam laudem meruerint pervenire.* Ulterius teſtimonium perhibet Concilium Laodic. *Can. II. p. 88.* *Non debere eas, quæ dicuntur apud Græcos Preſbyteræ, aut apud nos viduæ Seniores (πρεσβυτερες) vel præſidentes in Eccleſiâ tanquam ordinatas conſtitui,* ubi notandum eſt ex voce præſidentes (*πρεσβυτερες*) eas certam ſedem in Eccleſiâ habuiſſe, Concilium itidem chalconenſe *Can. 14. p. 169.* expreſſe dicit : *Diaconiſſam mulierem non debere ante quadrageſimum annum ordinari & id cum diligenti probatione.* conf. Voëtius *Polit. Eccleſ. Part. I. L. 1. c. 2. p. 32. & Part. II. L. 2. tr. 4. c. 1. de Diaconiſſis. p. 509.* Sane primæ etiam non erant Jeſuitiſſæ, quæ de tali religioſarum ordine cogitarunt, floruit ante ipſas talis in galliâ præcipue Anno 1523. cujus mulierculæ vocatæ ſunt *Begvina*, de quarum fundatrice lectiones quidem variant, vid. *Hoornbeekius Exam. Bullæ p. 13. & 14. it. Centuriatores Magdeb. Cent. 13. c. 5. de hæreſibus p. 564. & c. 6. de Ceremoniis p. 653. ſeq. Alex. Roſſæus in Religionen der ganzen Welt / p. 286.* deſuit denique Ordo hic inque earum locum ſucceſſerunt *Sorores tertii Ordinis S. Franciſci*, quibus quoque ipſarum ædes & collegia traditæ ſunt. vid. *Zimmermann. de Preſbyteriſſ. S. 57. p. 92.* Omnia nunc prolata

prolata *Jesuitissus* ad continuandum religiosum institutum incitare potuerunt.

§. XVI. Quoad Eruditionem, quam & *Jesuitisse* potuissent haurire, res omnino bene se habet, non invidenda sunt, quibus mulierum DEUS hæc otia fecit, sed laudanda potius, commendanda & approbanda, & consentiendum omnino censemus Erycio Puteano, Belgæ, in *Epist. 94. Artic. centen. 2. Epist. 97. ad Petrum Cantonium, Ictum, p. 216. Jus*, inquit, *fasque esse in Rempublicam literariam feminas adscribi, optimarum artium cultu exerceri, & à fama æternæ æque non secerni*, imo multis vanis & peccaminosis curis abstrahuntur puellæ per studia. Putasse etiam refertur Cœlius secundus Curio de liberis pie educandis p. 61. *Puellas à literis & doctrinis non arcendas esse, quia plerumque magis habiles ad eas sequendas, quam aves sint, sed hanc esse phrasin hyperbolicam confirmat B. Dn. Thomafius in cit. Diff. de Examinarum Eruditione §. 20. Sit interim quicquid sit, dari feminas eruditas concedimus, sed quod sexus hic in Ecclesia publice docere unquam potuisset, exinde consequi non videmus, natura enim eas plane non destinavit muneribus docendi, sunt naturâ inhabiles ad prædicandi munus. Sic quoque ad exempla Vet. Test. provocare vix licet, fuerunt extraordinaria, usus etiam est Deus immediata vocatione, at hodie valet mediata, qua mulieres nec possunt nec debent vocari, prævalet effatum illud Paulinum: *Taceant mulieres vestra in ecclesiis, 1. Cor. 14, 34.* cui respondet locus paral. *Mulieri docere non permitto, 1. Tim. 2, 12.* quæ verba etiam dictis Patrum & conciliorum omnium anteponenda esse satius existimamus.*

§. XVII. Objicere quis possit: *mulieres viris esse religiosiores*, adeoque ex hac ratione *Jesuitisse* institutum inchoare suum potuissent; conatur prius probare Voëtius *Pol. Eccl. Part. II. lib. 1. Tract. 4. de mulieribus c. 2. quest. 2. p. 206.* ubi insimul ad experientiam provocat, plerasque in Belgio Ecclesias plura ex femineo sexu habere membra quam ex virili, plures etiam & priores zelum pro Orthodoxia & pietate difficilibus temporibus ostendisse, addit & illud Tertulliani: *Simplices, ne dixerim imprudentes & Idiotæ, major semper credentium pars est: lib. de Trinitate adversus Praxeam c. 3. p. 495.*

§. XIX. Quod si vel maxime concedere possemus, quod simplicissima pietas in mulieribus optima esset, sunt tamen ad super-

stitio-

fictionem etiam propensores, id Apostolus affirmat & docet: *Vitare
aniles fabulas*, 1. *Tom. 4, 4.* legi iterum potest Voëtius *lib. cit. quest. 3.*
p. 207, 208. Qui probat singula quoad magiam divinatricem cum-
primis, dicitque ex historiis gentilium constare, diabolum per mulie-
res Pythionissas, fatidicas Sybillas longe frequentius promovisse quam
per viros. Possunt etiam è sacris literis adduci exempla v. g. Py-
thionissa in *Endor 2. Sam. 28, 7.* puella ista fatidica *Act. 16, 16.* Dan-
tur etiam exempla mulierum, quæ propensores in hæreses fuere v. g.
mulieres religiosæ dictæ *Act. 13, 50.* mulierculæ captivitatis *2. Tim. 3.*
6, 7. Jesabel *Apoc. 2, 20.* Sic etiam reperimus Helenam Simonis Ma-
gi in hunc numerum esse referendam. vid. Euseb. *l. 2. c. 13. p. 50. it.*
Marcellinam, Carpocratis & Gnosticorum sectatricem, vid. Epipha-
nius *Tom. II, L. 1. Hæresi 27. §. 6. p. 107. conf.* Magnif. Dn. D. Ittigium,
Patronum & Præceptorem nostrum quovis observantiæ cultu deve-
nerandum, *Dissert. de Hæresarchis Sect. 2. c. 3. §. 6. p. 112.* Septin-
gentas Virgines ab Ario seductas hæreses ejusdem promoventes ex-
inde Ariomanitæ vocatas Epiph. *c. l. hæresi 69. §. 3. p. 729.* Et quæ
datæ sunt *Pseudo-Prophetisse* post Apostolorum tempora in Ecclesia
Christi, quales *Mechthildis, Brigita, Catharina Senensis*, de quibus le-
gi meretur Voëtius *Part. II. Diss. select. tit. de Propbetia p. 1063.*

§. XIX. Quodsi Dn. Patres Jesuitæ exempla ista illustriora
Mariæ Divæ Matris & Mariæ Magdalena supra §. 15. allegata op-
ponent, de quibus maximopere dubitamus eas fuisse Doctrices, nul-
libi enim in sacris literis invenimus, quod Christus supremus Episco-
pus Matri suæ alterique Mariæ facultatem publicè docendi dederit:
Posito, quod docuerint, sed non concessio, reponenda ipsis statim
veniat caterva Pseudo-prophetissarum, ceteraque, quas nunc indi-
gitare volumus, divinatrices puellæque fatidicæ. Convinci etiam
potuissent Jesuitæ ex causa abrogationis Presbyterarum in primiti-
va Ecclesia, quæ propter varios excessus orta est, de quibus Theodo-
rus Balsamon in *Synodo Laodicensi Can. 2. p. 833.* *Antiquitus*, inquit,
quædam verule mulieres in catholicis Ecclesiis sedentes, reliquas forte
mulieres ad bonum & honestum ordinem servandum deducebant, quæ
autem ex earum consuetudine, eo, quod honestum est non recte utentium
vel propter arrogantiam, vel propter turpem questum quidam offende-
bantur, prohibuerunt Patres, ne deinceps omnino essent in Ecclesiis Pres-
byceræ

D

byceræ

bytera vel Præsidentes. Conf. eundem lib. de velandis virginibus c. 9. Non permittitur, inquam, mulieri in Ecclesia loqui, sed nec docere, nec tingere, nec offerre, nec ullius virilis muneris ne dum sacerdotalis officii sortem vindicare. conf. etiam eund. Synodo VI. in Trullo Can. 70. p. 446. Et cæteris autem mulierum religiosarum ordinibus apud Pontificios adhuc stantibus aniam exinde nulla foeminarum ullam ad ordinem ejusmodi constituendum novum sumere potest, namque res est difficillima Reique publicæ hinc inde atque ipsi Statui papali adversa nec utilis, ut videre est Hoorbeek. in Exam. Bullæ pag. 44. plures omnino adducendæ venient rationes infra in abrogatione Jesuitissarum.

§. XX. Sed quid de doctrina Jesuitissarum statuendum venit? dubium est nullum, quin in hac parte tum Ignatii tum cæterorum ipsius fratrum vestigiis institerint tum Rosella ipsarum fundatrix, cæteræque sorores, confirmat Hoorbeekius Exam. Bullæ p. 34. ita etiam Janfenistæ maximopere questi Jesuitissas dicuntur in lib. Gall. anon. *Reponse d'un Ecclesiastique du Louvain*, imprimis c. 14. ubi objecerunt, Jesuitas spargere suas opiniones per tales mulierculas, quæ omnes pervolarent domos; Accensat quoque easdem falsarum doctrinarum Bulla papalis p. 2. *Indies*, inquit, *similia attentare ac multa sanæ doctrinæ adversantia proferre non erubescunt.* At quæ sunt opiniones? quæ sunt Jesuitarum Doctrinæ? falsæ sunt omnino quamplurimæ, quas si omnes recensere studeremus, Dissertatio nostra adeo spissa fuerit, ut magnum volumen exinde nasci posset. Notum est, quod in informanda Juventute & catechizandi methodo utantur, habent etiam libellos catecheticos, quorum primum conscripsit Petrus Canisius, S. J. Belga Neomagenis, Anno 1559. In Hispania deinceps Joannes Ramirus, in Gallia Edmundus Augerius. Sic & Costerus, Bellarminus, Cottonus libellos catecheticos scripserunt; Et qui in variis linguis composuere eosdem, Petrus Pæzius in Æthiopica; Matthæus Riccius in Sinensi, vid. Philippi Alegambe *Bibliotheca Script. Soc. Jesu.* p. 491. conf. Hoorbeekii Exam. Bull. p. 26. 27. Confer & imprimis de catechesi Jesuitica Martini Chemontium ita differentem: *Notum prius esto, catechesin quandam à Jesuitis fuisse conscriptam in Austria, in cujus facie nomen suum non professerant, ubi de plerisque controversis articulis obscure non indicaverint, in quam inclinarent sententiam, timide tamen occultarunt graduæ quasi*

quasi suspensio magis tergiversati sunt, quam aperte se explicavissent. Editam tandem est Anno 1560. censura quedam colonie de precipuis christiana doctrine locis, in qua manifeste, crasse & impudenter sese aperuerunt, vid. de Orig. Jesuit. Tom. I. precip. Cap. Doctrina Jesuit. p. 7. Jesuiticæ etiam catechizando rudiores in Belgio docent, ut taceamus hic cæteram rerum Ecclesiasticarum curam, de qua inferius; itaque dubitamus nulli, quin dictæ mulierculæ eadem Jesuitarum catechesi eademque catechizandi Methodo postea usæ sint. vid. Voëtius Pol. Eccl. P. 2. L. 4. tr. 4. sect. 2. c. 9. p. 1012. seq.

§. XXI. Quid vero de tota Sacra Scriptura revelata Jesuiticæ statuatur, judicandum est ex falsis de eadem sententiis ac hypothésibus Jesuitarum, nam non est dubium, quin & in hac parte Autores suos ac Duces perstrenue sectentur. Quid vero Domini Patres Jesuitici de Scriptura sentiunt? Nil boni, accusant hanc obscuritatis, quæ tanta sit, ut ad verum ejusdem sensum cognoscendum necesse sit ad Patrum expositiones & ad Rom. Pontificis Scrinium confugere. Ita Bellarminus: *Scriptura non omnia ita continent, ut sufficiant ipse sine alia traditione. Lib. 4. de Verbo DEI non scripto c. 4. p. 68.* Quæ sequitur Jesuitica Censura colonienfis p. 220. his verbis: *Sacra Scriptura est doctrina imperfecta, mutila, manca, que non continet omnia, que ad salutem, fidem & mores piè vivendi pertinent.* Ita Pistorius impius iste Apostata im Wegweiser p. 3. tantam inesse scripturis obscuritatem, ut nisi ex traditionibus lux eis infundatur, intelligi non possit, sed meras esse tenebras & errores; Quinimo luculentissimam scripturam, quam Psaltes Regius dicit: *Lucernam pedibus & Lumen semitis suis,* Psalm. CXIX, 105. rejiciunt atque contemnunt, dum contineat obfignatas Prophetias, visiones, secreta, mysteria, Parabolas, Similitudines, ταυτολογίας; Βεραχολογίας, ἐκλήσεις, &c. Adco ne quidem Apostoli & Evangelistæ iisdem in conscribenda historia Evangelica & aliis libris canonicis abstinuissent; quod si itaque Laici legerent Biblia, redderentur hæretici, quod juxta abominandam sententiam Cardinalis Nic. de Cusa, è societate Jesu, Scriptura sit *nasus cereus, flexibilis in omnes partes.* vid. ipsius Epistola 2. ad Bohemos fol. 7. conf. Majeri *Transenna Theologica & historica de Papatu Romanensi* p. 109. & 119. & p. 139. Joannes Liberus Herbipolensis expresse dixisse citatur: *Die Bibel ist nicht gang/*
D 2 & por-

& porro, welcher allein denen Biblischen Schrifften folget/ der könne nicht selig werden; Non possumus non Henrici Bissnenii, Jesuitæ juxta cit. Aut. commemorari de expresso Christi verbo ita judicantis: *Si Quis verba: Bibite ex hoc omnes, ita intelligat, ut etiam Laici adstringantur ad percipiendam Eucharistiam sub utraque specie, is non expressum DEL verbum, sed Diaboli Verbum profert.* Ita sentiunt perversè satis perversi Dn. Patres & Fratres & Socii Jesu quasi minime Socii de sanctissimo verbo ex ipso optimi Salvatoris ore melliflavo promanante. Cum porro optimus Salvator Joh. V, 39. docet: *Ἐρευνᾶτε τὰς γὰρ Πάσας, scrutamini* huic opponunt: *Non scrutamini*, quia Scriptura plane sit imperfecta, manca, mutilave; Hic legi omnino meretur Maximè Reverendi Dn. L. Guntheri, Theologi de Ecclesia Christi militante immortaliter merentis Dissertatio Inauguralis de Ecclesia Lutherana, quod sit Apostolica, Romana vero Apostolica. c. 1. de principio fidei & Religionis Scriptura S. §. 6. p. 14. Scriptura S. jubet adorare; Dominum Deum tuum & illi servire solum, Matth. 4, 10. reponunt: Mariam sanctosque permultos ut & Ignatium Canonizatum esse adorandos. Apostolus vult, *ut sermo Christi habitet in hominibus opulenter cum omni sapientia*, Coloss. III, 16. Negant isti, nec permittunt legi Biblia. Quodsi Paulus commendat. Episcopum esse debere unius uxoris maritum, 1. Tim. III, 2. contradicunt Dn. Patres Spiritui S. & rejiciunt matrimonium. Annon aperta blasphemia est in Creatorem, qui matrimonium instituens sacerdotes, nec ullo verbo voluit exclusos, conf. iterum venerandus Præceptor noster Dn. L. Guntherus in apologeticis scriptis suis passim, cum primis wider den güldenen Schlüssel der Academisten/ sonderlich wider D. Helwigium, p. 66. seq. it. Verweis/ daß der Pabstliche Academist in Breslau wider seinen Willen die Wahrheit geschrieben §. 11. it. modo laudatissima Dissertatione C. XVI. de Conjugio, §. 1. 2. p. 137. seq. se vero castos esse viros ex neglectu matrimonii malunt, de quorum mirabili castitate, seu, ut vera loquamur, libidine lasciva pluribus infra erit agendum. Ne vero extra Oleas vagemur, hæc singula, & quæ plura Autoritati S. Scriptura derogant, Theologis nostris relinquimus refutanda, si jam pridem omnia refutata satis superque non sint abs eisdem, evolv. quæ inter Henricum Hullsum & Johannem Regium de divinitate Scripturarum disputata

putata sunt, quæque Magnificus summeque Reverendus Dn. D. Seligmann, Patronus noster atque Præceptor filiali obsequio & pietate prosequendus, de divinitate scripturæ pro oratione inaugurali ad Professionem Theol. Extraord. egregie perquam disseruit An. 1698. Quæ absurda, quæ Jesuitæ circa ceteros fidei Articulos committunt, legi meretur D. Pelargi *Novus Jesuitismus h. e. Paradoxa Jesuitarum dogmata passim*. it. D. Alberti Graueri *Tomos Disput. Anti-Jesuitarum, Jesuitis Francisco Costero, Roberto Bellarmino & Martino Becano Opposit.* aliosque plurimos.

§. XXII. Queritur autem, cum socii Jesu & cum eis sociæ S. Scripturam negligunt planeque abjiciunt, quo fundamento nitatur ipsorum Theologia? siue dubio fundata est symbolo fidei Jesuitico, quod ex Jo. Baptiste Poze, socii hujus ordinis, Cantabri, libris constat unaque cum documentis necessariis abs Procuratore Hispanicarum Academicarum S. Inquisitionis concilio Madriti exhibitum ad Romanæ Inquisitionis tribunal à Francisco Roales, Theologo Salmaticensi & catholici Hispaniarum Regis Sacellano deportatum fuit, quod Symbolum celeberr. Hoornbeekius ex Alphonsi de Vargas *Relatione de Stratagematis Jesuitarum* c. 18. 19. & speciatim ex Francisci Roales *actione hæresis in societatem Jesu* p. 182. *Examine Bulle contra Jesuitiss.* p. 35. 36. inferuit, quod XII. fidei Jesuiticæ articulis comprehensum ita sonat:

- I. Credo in duos Deos, quorum unus filii Pater & Mater metaphorice in generatione æterna: Alter metaphorice Mater & Pater est in generatione temporali: cui consequens est, ut tam Deo Patri, quam NB. Virgini nomen Matri Pater conveniat, tanquam uterque Hermaphroditus esset, vel Androgynus.
- II. Credo in Jesum Christum, unicum utriusque filium metaphoricum, secundum æternam & temporalem generationem.
- III. Credo Jesum Christum, ut hominem fuisse conceptum & natum de Maria virgine tanquam Patre & Matre metaphorice per virtutem paternam & maternam.

- IV. *Credo eundem passum & mortuum non vere & realiter, eo quod mori non potuit.*
- V. *Credo eundem fuisse sepultum, etsi vere & realiter non mortuum.*
- VI. *Credo animam ejus descendisse ad Inferos metaphoricè, cum à Corpore non fuerit separata.*
- VII. *Credo eadem mataphora eum à mortuis resurrexisse, qua fuit mortuus.*
- VIII. *Credo eum ascendisse in caelos sedere ad dextram Patris & venturum, ut judicet alios viventes, alios etiamnum mortuos.*
- IX. *Credo in Spiritum S. qui locutus est per Prophetas nunquam deceptas.*
- X. *Credo Ecclesiam ex majori parte sanctam & sanctorum Communionem.*
- XI. *Credo Remissionem Peccatorum & per repentinum Spiritus S. adventum super impios.*
- XII. *Credo Resurrectionem Carnis ex majore ejus parte & vitam aeternam non sine aliqua Opp. siti formidine.*

Hoc est Symbolum Christiano- Jesuiticum, hic certè putandum non est, ac si Joannes Baptista Boza hocce symbolum sibi saltim propria charta mandaverit, scripta enim ipsius atque opera ab affectis suis semper approbata & nomine totius Societatis evulgata sunt, imo cum dissensu Collegii Cardinalitii eadem sæpius abs societate patri- monium impetrarunt, vid. Hoorbeek Exam. Bullæ p. m. 35. ejus- modi fidei articulis nititur Theologia Jesuitica, quæ menti Christi satis adversatur. Eandem sciagraphice depingit Wolfius *Leß. memo- rab. Centen. XVI. p. 1077. Verbum DEI calumniantur, totam Tri- nitatem blasphemant, Personam Christi discernunt: Christi Officium negant: Testamentum filij DEI violant & mutilant: Baptismi vir- tutes sui ordinis ingressu annihilant: omnes fidei articulos corrumpunt: legem Decalogi abolent & transgrediuntur, locoque ejus traditiones in- utiles & impias Ecclesia obrudunt: qui Ecclesia claves in tyrannidem*
vertunt,

verrent, quorum denique proprium est judaizare, gentilizare, sodomizare & aperte Artichristianismum profiteri. Si quis autem Errores Jesuitarum in theologia tam varios tamque permultos penitus paulo considerare aveat, legat supra allegata *Doctrina Jesuitarum præcipua capita à doctis quibusdam Theologis retexta, solidis rationibus testimonisque Sacrarum Scripturarum & Doctorum veteris Ecclesie confutata, quæ VI. Tomis constant.*

§. XXIII. Nullo itaque systemate Theologico-Jesuitico ad moralia ejusdem Sectæ pergendum nobis est, at iterum præminaria quasi nonnulla adponere huc possumus, Theologia enim Jesuitarum moralis satis superque sese extendit & quotidie plura eidem insuper addunt, & quemadmodum Jesuitarum animi cum cælo semper mutantur, ita ubi sint, ibi cæleste clima alias atque alias ipsis insuggerit cogitationes morales, ita ipsi in moralibus semper student omni opera nixi, ne in moribus quidem, sed in vitiis atque criminibus indies magis magisque evadant perfectiores, & quis artificia ipsorum moralia seu potius criminalia enarrare poterit singula? intendimus saltim has illasve regulas morales, quas pro fundamento habent inque sua apologia abs semetipsis approbatas agnoscunt, recensere, v. g. *Filius, qui in domo Parentis est, si pro servitiis, quæ præstat, desideret premium, parens autem ipsi dandum neget, id salva conscientia furto subducere queat.* it. *Adulter, qui in adulterij actu abs adulteræ marito apprehenditur, hunc siue servanda vitæ ergo interficere possit.* Veritati consentaneum censent religiosi Patres: *Embryonem, quamdiu in utero materno lateat, animam carere rationali, eamque tunc demum accipere, cum luci exponatur; si itaque quis interficiat eundem quocunque saltem modo, is nullam faciat cædem.* vid. *La Moral-Pratique des Jesuites* passim. Et in hoc certe non acquiescunt, sed in vitas Regum etiam atque Principum invadunt, sibi enim gratulantur de occasione interficiendi Regem data, quin Jesuita Varadius affirmavit expresse, nullum fieri ab ipso posse opus meritiorum magis, quam si regem obruncaret, quamvis etiam esset catholice Religionis, vid. *Wolffius Lect. memorab. Tom. II. p. 100.* ita quoque Johannes Mariana, Jesuita *Toletanus de Rege & Institutione Regis Lib. I. c. 7. p. 68.* affirmat: *Is ejus vitam grassari quacunque arte concessum, ne cogatur tantum sciens aut impudens sibi conscire mortem.* (libellus hic Anno 1610. Lutetiæ Parisi-

Parisiſorum ex Parlamenti decreto combuſtus eſt.) Rud. Hoſpinianus L 4 de doctrina ꝛc. c. 5. p. 356. illuſtrat theſin hanc theologico-morali- Jeſuiticam illuſteriori exemplo, fluxiſſe, inquit, ex hac Mariana doctrina, ut Jeſuita Richardus Walpot ſocius Mariana ante hac Eduardum Squire, Anglum, veneno inſtruxerit, quod Regina Anglia & Eſſexio non edendum aut bibendum praberet, ſed quo ſellam tantum inungeret ita, ut ex ejus contactu uterque moreretur. Et cum ejusmodi ſocius tali gravidum ſe ſentit facinore, id non novit ſua ſaltem perſona tantum, ſed parricidalia conſilia cum aliis ſuæ ſocietatis ſemper communicat: ita Jacobus Clemens, qui Henricum III. Gallorum Regem Anno 1589. cultro occidit ad nefandum hoc facinorum genus novitiorum Theologorum diſputationibus concitatus fuit, qui tyrannum impune occidere licere aſſirmabant. conf. Thuanus Lib. 37. p. 1045. quin uno Clementem ante eadem conſuluiſſe Clericos, quo titulo nullos præter ſui ordinis ſocios exornat Mariana cit. lib. c. 6. p. 53. Idem quoque Henrico IV. eorundem Regi accidit, quod interfectus fuerit à Franciſco Ravailaco, Jeſuita, qui aperte confeſſus eſt, ſe cum Albignio, ſui ordinis ſocio ſuper Henrici IV. cæde contuliſſe. conf. Contin. Thuani l. 3. p. 84. Henrici IV. Nepos Ludovicus XIV. hodiernus Gallorum Rex novum de hac materia Diſputatorem in regno ſuo expertus eſt, vix enim elapſo Anno Novellæ noſtræ Lipſienſes retulebant Lutetia Pariſiorum ad d. 22. Menſis Martii Anno 1700. Dem Provincial der Jeſuiten iſt vor etlichen Tagen ein Königlich Befehl zugeſchickt worden / Krafft deſſen er einen gewiſſen Pater von ſeinem Orden aus dem Kloſter zu Pont a Mouſſon verſtoſſen ſoll / weil er unlängſt in einer Diſputation behaupten wollen / daß es wohl erlaubet ſey / einen Feind / vor deſſen Macht man ſich fürchtet / ums Leben zu bringen / wie denn auch der gleichen ein Fürſt gegen dem andern / der ihn mit Krieg überziehet / wohl thun möchte. Es hat dieſes ſo viel Nachdencke bey Hofe verurſachet / daß man deſwegen an den General des Jeſuiten . Ordens nach Rom geſchrieben / damit er gedachten Pater degradiren möchte. Senſim forte ſtratagemata ſua Dn. Patres in hoc regno exercere ſatagunt, quid ſi recens ſeculum duriora Expulſionis ſata Ipſos edoceat? Quas denique Conſpirationes Eliſabetha, Jacobus I. Carolus II. & Wilhelmus M. modernus Angliæ Rex à Jeſuitis experti

periti sint, nunc non moncamus, confirmet id solùm Conspiratio pulveraria Londini An. 1605. detecta, quam quidem in dubium vocare ausus est Mericus Casaubonus in *Tract. suo de Credulitate & incredulitate in rebus naturalibus & civilibus*; At reperiuntur firmiora Argumenta, quibus Res satis superque fulcitur, conf. Robertus Jonstonus *Historia Jacobi Angliæ Regis*, cum etiam nec ipsi Autores ejusdem conspirationis ignoti sint, fuerunt *Hallus*, alias *Olcornus*, *Oswaldus Desmondus*, *Joannes Gerbardus* (nobile in Theologorum nostratium catalogo nomen, dignius viro majore ac isto furciferè) denique cumprimis *Henricus Garnettus*, qui tanta apud Pontificios erat autoritate, ut Papam Anglicanum dicerent, pedesque suos exoscularentur; Sed fratres hos titulo Parricidarum esse exornandos, Jesuitæ nolunt, bene tamen Martyrum, quia, etsi non novissent proditorem pulverariam, quam ob causam parata sit, eam non detexissent, justo supplicio essent affecti, negant tamen dignos fuisse supplicio, imo laude dignissimos contendunt, quod tantum facinus silentio premere voluissent, ita commemorat Rivetus *Explic. Decalogi Exod. XX. p. 1398.* Quam Parrajus & Squirrel, Par nobile Patrum Jesuitarum, tempore Elisabethæ, iterum iterumque moliti sunt, proditorem silentio lubentes involvimus, quæ omnino sua constat certitudine, licet negata fuerit speciali pro Jesuitis Apologia, quam Thomas Smithus, Eccl. Angl. Presbyter in Catalogum lib. MS. Bibliothecæ Cottonianæ retulit. p. 12. Hic meminisse profecto deberent Decreti Pontificis Urbani, quod extat c. 24. p. 3. quo sancitur: *Quod talia docentes, consulentes aut defendentes longe damnabiliores sint factientibus, & quod Seneca ad Alexandrum dixit L. 1. de Clementia c. 25. p. 481. Quid interest, Leoni Lysimachum objicias, an ipse dentibus laceres tuus? Tuum illud Os est, tua illa feritas: O quam cuperes tibi potius Ungues esse; tibi rictum edendorum hominum capacem.* conf. lib. Anon. von der Jesuiten blutdürstigen Practiquen 1686. Quemadmodum vero Jesuitæ, callidum genus hominum, plerumque se aulis illatebrant, ut per confessionem & humana politaque conversatione Principum arcana explorent, conf. hac de re Dn. D. Rechenbergius in *Dissert. de Ratione Status Religionis & Doctrinæ Papæ §. 35.* hab. Anno 1672. ita Reginæ ac Principissæ eo magis habent, cur si bigratulentur, quod Jesuitarum ordo non confirmatus sit, istæ

E

enim

enim ut Socii ceu serpentes irrepissent in aulas, rebusque Principissarum præesse ac muneribus summis fungi voluissent; Et ut sexus sequior ad iram aliosque humanæ infirmitatis affectus semper proclivior existit, ita sane præ istis tutæ adeo vix fuissent, semper ipsis metuendum, ne vita periclitaretur, cum sceminis ejusmodi fecis infimæ committere sese totas necessum habuissent, quæ juxta hypotheses sociorum Reges, Reginas ac Principissas veneno seu quocunque alio remedio interficere non adeo curassent, quin potius pro bono opere vendidissent; plures Canones Regulæque morales hujus Societatis legi possunt in *Theologia morali Jesuitarum contra bonos Christianorum mores*, & lib. Gall. *La Moral-Pratique des Jesuites*, qui ob veritatem in se contentam Parisiis vulcano sacratus atque combustus fuit, maximam partem translatum videmus in lib. *der Jesuiten Christenthum und Lebens-Wandel*.

§. XXIV. Ad moralia Jesuitarum omnino referenda sunt artificia ista, quibus homines sæpius abs ipsis falluntur, sunt *equivocationes & reservationes mentales*, dum aliter cogitant ac loquuntur & scribunt, ex quibus maxima omnium actionum humanarum Confusio oritur, nam sic omnia pacta, Contractus atque transactiones violantur, verbo: *Omnia fides destruitur*. Casaubonus in *Epistola 624. p. 764.* recenset verba *Andree Eudemono-Jobanni*, S. J. qui *Garnetti* artis æquivocatoriæ alias Magistri, consecratus fuit: *Solos*, inquit, *esse DEI amantes, quibus æquivocatio placet*, sed non esse, patet *ex Ps. 28. 3.* vocantur enim ibidem homines istiusmodi *impij & malefici*, requiritur potius abs his, qui volunt esse dispensatores Jesu & Ministris, ut *omnis reperiaturs fides 2. Cor. 4. 2.* hic non incongrue vocandi veniunt *Labanista*, cum *Laban*, Jacobi focer reservationum mentalium & æquivocationum esset peritissimus, quas tamen à Jesuitis nondum didicerat. Minime ergo putent se primos autores esse subdolæ istius artis; Equidem *Laban* hanc abs eodem didicerat Veteratore, qui Jesuitas eandem innovare docuit. conf. *Rivetus Comment. in Genes. c. 29. v. 19. Exercit. 127. p. 493.* Veterator quidem non est alius, quam qui olim per Oracula apud Gentiles loquebatur bilinguis, verbo: est *Pater mendacii*. In hac parte apte etiam conveniunt cum *Arrio*, nam istum æquivocationibus & reservationibus mentalibus polluisse, ex ipsius Confessione satis patet; at even-

tus edocuit Arrium amantem Dei non fuisse, juxta *Eudamond. Jobanis* erroneam sententiam, *cerre Deus non amans est mali, qui hoc facit, non permanet in ipso Ps. 5, 5.* Id melius observavit *Garnettus*, cum eundem, quod Conspirationi pulverariæ Anno 1605. Londini factæ interfuisset, ad patibulum producerent & expiscarentur ab ipso, an & nunc æquivocationibus se juvari cogitet? respondisse fertur: *jama non esse tempus æquivocationibus ludendi.* An vero Jesuitissæ etiam æquivocationibus uti valeant, dubium nullum est, sicut enim fœminæ versutia gaudent non levi, nam sequuntur calliditatem serpentis, quæ primam mulierem callide seduxit; Ita certe experientia quotidiana docet, versipelles esse fœminas & adhuc valere illud *Syracidis c. 25, 17. Keine List ist fiber Frauen. List.*

§. XXV. In quæ autem loca Jesuitissæ olim irreperunt? Dicuntur in Bulla pap. fuisse *in nonnullis Italiae & ultra montanis partibus ab aliquot annis*, sine dubio Romæ crescere inceperunt, quo *Elisabetha Rosella* sub initium novi Ordinis Jesuitici statim Ignatium Loyolam secuta est eundemque Romæ invenit, *conf. §. 12. preced.* At Venetiis istas quoque fuisse judicamus ex eo, nam cum expellerentur ibidem religiosi Socii, statim intellecta intimatione mulierculas suas die 9. Maji 1606. ad Ecclesias tumultuarie convocarunt, quibus thesaurum cæteraque concediderunt, *conf. Lucius Hist. Jesuit. L. 4. c. 8. p. 639.* Hasce quidem Veneti non adeo fuisse notas, constat exinde, quod Jesuitæ ibi emergere vix possent, ut solent alibi, fuerunt & tunc temporis certis quasi circumscripti locis; Dubitari ergo potest, an sciverint Veneti, quod & penes se darentur Jesuitissæ. Magis autem excreverunt in Belgio, cum eorum religio ibidem toleraretur & hic ordo fœmineus adeo turbatus non fuit.

§. XXVI. Quomodo vero in Italia cæterisque ultramontanis partibus Jesuitissæ se gesserint, favente ipsis & ad tempus connivente Sede Apostolica, ex Bulla papali annexa satis superque videre licet. Habuerunt domos probationis, quemadmodum ipsi Socii, *conf. Rossæ Beschreibung der gangen Welt Religionen p. 420.* in quibus vel quatuor ut Jesuitæ, vel plures septimanas Candidatas suas probarunt, an Ordini suo inserviendi ac fovendi dignæ reperirentur. Extra dubium speciatim ab iisdem expiscatæ sunt, an sint capaces castitatis votum cum primis servare; quæ autem probationis experi-

menta fecere, Bulla allegatis modo verbis, paulo post memoratas probationum domos indicat, istas exercuisse *opera permulta sexus & ingenii imbecillitati & modestia muliebri ac virginali præsertim pudori minime convenientia*. Ostendat id ultro exempla inferius adducenda. Habuerunt dictæ virgines in his probationum domibus Generalem, ut Socii, quam titulo Præpositæ exornarunt, nihilominus etiam Visitatrices, Rectrices aliasque sectæ suæ muliebris Officiales.

§. XXVII. At Urbanus VIII. Pontif. Rom. ordinem hunc muliebrem damnavit atque suppressit; factum id quidem esse ex odio Jesuitarum, conjecturavit Voëtius *Polit. Eccl. P. I. lib. I. c. 2. p. 35*. Sit interim quicquid sit, non sine rationibus fecisse Urbanum patet ex citatis Bullæ Pap. verbis, ubi imprimis hæc ratio allegata est, quod limites honestatis & castitatis præter decorem sexus muliebris prætergredentur. Observata est etiam ab Urbano audacia harum virginum, quod quæ ipsis præstita essent gravissima illotis tamen manibus arriperent, quo Urbanus prævidendo conjecturare visus, totam societatem esse lapsuram, si ordo muliebris accederet virili, quia per πολυπραγμοσύνην suam ad majora & altiora tenderent inque rebus publicis atque politicis partem arrogare sibi superiorem conarentur, ut illustre exemplum datur à Thuano *L. 16. p. 157*. imo Antichristum ipsum esse periclitaturum; Eset denique contra ordinationes generalium Conciliorum Lateranensis & Lugdunensis, in quibus distincte prohibitum esset, ne quis novæ Religionis instituendæ auctoritatem sibi arrogare præsumeret; Adversaretur etiam Constitutionibus Joannis XXII. & Clementis V. Papatum Romanorum salutaribus, quorum vigilantia mulierum coetus auctoritate privata & de facto instituti tanquam exitiosi palmites damnati & sublati fuissent. Tandem ne in agrum dominicum operarii sine delectu temere se ingererent, facta dissiparent, consista evellerent, zizania inferrent & adulterinas in eo plantas superinducerent, has rationes in frontispicio Bullæ statim legimus. Perplures insuper adsunt rationes, quibus probant Auctores, ordines ejusmodi muliebres non esse tolerandos præsertim in Protestantium ditionibus belgicis, hujusmodi enim foemellæ spargunt impedimenta pietatis ac religionis, nec non adminicula & Instrumenta ad seductionem antichristianam, Idololatriam & superstitiones, nec unquam consocietatis collegia cum legibus & statutis possunt

possunt erigi sine præcognitione & consensu Magistratus, at Jesuiticæ, licet vivant seorsim, absque consensu Magistratus collegiali & communi correspondentia egisse conventus & continuasse, belgium jam dudum questum est; Deinceps muliercula hæc alias alliciunt puellas & artificiose sibi attrahunt easdemque parentum Religioni & Obedientiæ subducunt, ita ut abeant invitis parentibus, conf. *Ayrodii Andegavenis Quæstoris plagium in Jesuitis detectum & castigatum de alliciendis puellis*, passim. Et quidni constituto ejusmodi conjugium honestum impediatur, occasio contra agerque quasi fertilissimus scortationum, adulteriorum & abortuum aliarumque abominacionum præbeatur, ut Voëtius ad experientiam provocando id pluribus argumentis ordini huic contrariis probavit Part. II. Polit. Eccl. L. 4. Tr. 4. c. 9. p. 1013. seq. Quod si nobis contigisset Philippi Roventii, Archiepiscopi Ultrajectini *Epistolas Romæ ad Wachreterium Canonicum Capitulæ Marianæ scriptas* vidisse plura omnino de hac materia edere documenta possemus, ibi enim ostendisse se Clopparum Jesuiticarum non fautorem, imo πολυπραγμοσύνης earum & factionum hostem esse, quin laudes scit. Jesuitissarum non leviter tetigisse & prædicasse in *Republica sua Christiana lib. I. c. 43.* certiores nos reddidit Voëtius l. c. p. 1015.

§. XXVIII. Jesuiticæ ante abrogationem sui admonitæ quidem sunt, quo à suo conamine abstinerent, iterum juxta Bullæ tenorem.

§. XXIX. Urbanus autem impatiens Usurpationis & πολυπραγμοσύνης ipsarum & observans easdem posthabitis papalibus admonitionibus obstinaces ac inobedientes se gessisse, ad ejectionem atque excommunicationem earundem progressus est Anno 1639. idibus Januarii, datæ admodum Bullæ verbis. Duriora fata videntur, qualia expertæ non sunt antehac *Regine*, quæ in multis comparandæ erant cum Jesuiticis. Quod si autem *Rosella* à primordio sectæ statim, quo Ignatius, usâ fuisset medio, non sibi saltim sed & universo ordini consulisset, sese enim Ignatius etiam etque etiam commendavit suo libello; quem scripsisse hispanice & inscripsisse *Exercitia spiritualia* dicitur; Sic Ludovicum de Ponte in *vita P. Barthasaris Alvarez c. 43.* fida traditione inde usque à P. Jacobo Lainio acceptum haberi: *Deum hac Exercitia sancto Patri nostro relevasse*

imo per Gabrielem Archangelum non nemini fuisse à Deipara virgine significatum, se Patronam eorum fundatricem & adjutricem fuisse, docuisset; Ignatium, ut ea sic conciperet, recenset Philip. Algeambe in Bibliotheca scriptorum Soc. J. p. 1. Si Elisabetha Rosella spiritualia Exercitia scripserit, proh DEUM! quod miraculum exinde resuisset, si una revelationem jactitasset divinam, infelix forsitan non fuisset in constituendo ordine suo; sed hæc Jesuiticis nunc exoptare non expedit, sunt excommunicatæ durioribus adhuc Bullæ pap. verbis seqq. Bene ac prudenter egisse Urbanum, certum est, quo enim diutius conivisset his scemellis, eo latius imperium Jesuiticum sese extendisset, factio enim earum non Monachis duntaxat, sed & aliis ordinibus ac Politicis nonnullis, imò Sedi Apostolicæ adversata est, talem itaque factionem circumscribendam & cohibendam esse, Urbanus ratum habuit, conf. Hoornbeekius Exam. Bullæ p. m. 44. 45.

§. XXX. Sed heus Urbane! bonum quidem fecisti opus in expellendis hisce mulierculis, excommunicatio vero tua non multum valuit, sunt enim adhuc hodie Jesuiticæ & quidem cum consensu, gratia & Privilegio Jesuitarum, testatur in Hoornbeekius Exam. Bull. p. 41. Ridiculum est, inquit, ut hic exandescat & tumultuetur Papa adversus Jesuiticæ: Quas utcunque velit, jubet, clamat, extinguere, deteri, Jesuitæ hodie aque curant, ac in Hispania quando damnabat Ponzam. Quippe in locis, ubi aliquo numero & pretio Jesuitæ sunt, videbis hæc mulierculas ab illis foveri & diligenter curari, quamvis reclamante & spumante Bulla. Non quidem Collegium vel Sectam illa faciunt, quod sciam, sed tamen & distincto vestitus signo & sub Patrocinio societatis singularem in formam & ad præscriptum societatis religiose vivunt, ut nequaquam sint extinctæ vel abolitæ, quod Papa voluit, vel alie ab aliis seorsim degant, aut non convenient ad aliquod spirituale vel temporale in simul consultandum. Serio quidem ipsi conversatio cum mulierculis fuit prohibita, vide Regulas Jesuitarum, cum primis Registoris, c. 7. De communicatione cum externis Reg. 72, 73. p. 84. conf. §. XII. præced. Jesuitæ autem his regulis maximopere contrariantur, dum è Laicis personis sorores in ordinem suum cooptant, votisque suis sibi adstringunt, conf. Lucium Hist. Jesuit. l. i. c. 5. p. 132. Dantur præprimis in Belgio, licet in vicis Belgis, vid. hinc Quercle Lovaniensium cit. lib. Reponse d'un Ecclesiastique du Louvain c. 14. quarum

quarum examina non tantum papales sed & Reformatorum terras inundant, domos pervolitant falsasque Sociorum suorum hypothesas spargunt, vid. Voëtius *Polit. Eccles. Part. II. Lib. I. Tract. 4. de mulieribus c. 2. Quest. 3. p. 209.* licet non vocentur ibidem *Jesuitissæ*, sed *Kloppen/ Queselen/ Paters, Kloppen/* uti supra §. III. fuit commemoratum. Ex Ministris Serenissi. Ducis Saxo-Cizensis natione Belga Brabanticus non ita pridem mihi retulit tanta Jesuitissarum agmina in Belgio hispanico commemorari, ut creditu facile non sit, cumprimis præter Gandavum Flandriæ, Montes & alias Belgii eminentes Urbes, Bruxellas irrepperint, adeo ut numerus millenarius in ipsis enumerandis vix sufficeret, ubi à Jesuitis apprime foverentur, quin per plures Jesuitarum ejusmodi mulierculas in suis cubiculis alerent, quemadmodum Viri libidinosi in Italia & quidem eorum singuli aliquam fociam in domo, lectu ac mensa alere solerent, cum tamen conjuges in toro conjugali non fiat; Pari modo Dn. Patres Bruxellis & aliis locis matrimonium in coelibatu colerent: Ne autem Sororcula Jesuitissæ omne tempus lascivo amore perderent, texere solerent denticulos Brabantenses vulgò *Brabantische Spitzen/* qui apud nos præ ceteris palmam tenent, quidque exinde mercerentur, tum sibi met ipsis tum sociis Jesuitis tum toti servando ordini tribuerent; Notatu præterea dignum, templum Jesuitissarum Bruxellis existere sub urbanum trecentis millibus florenorum exstructum, & hæctenus propriis Ipsarum sumptibus conservatum, cujus ad sustentationem quævis Jesuitissarum tribuenda tribuerent inque eo ad Instituta Fratrum Jesuitarum cultum exercerent. Dantur etiam *Colonia,* quæ semper quasi sedes foemellarum religiosarum fuit; Ita *Begvinæ* in eadem tantæ olim fuerunt multitudinis, ut mille & plures numerarentur. vid. Zimmerm. *de Presbyteriss. §. 57. p. 91.* vocari se *Jesuitissas Colonia* aliisque in locis etiam non dedignantur, licet titulum ipsæ non ostendant. Dantur & *Viennæ, Pragæ, Vratislaviæ,* quas quidem ab antiquis *Ursulinis* derivare satagunt, sed dicuntur etiam vulgò *Jesuitissæ,* & quidem recte re atque nomine. Pontificii in genere tum Clerici tum Laici non verentur easdem tanquam peculiariter à Jesuitis dependentes contradistincte ad aliorum Monachorum *Cloppas Paters, Kloppen* appellare.

§. XXXI. Sane mirum adeo non est, quod & hodie dentur, cum ipsarum Duces & Autores diu nocturne studeant, quomodo puellas illecebris attrahere sibi queant. Profecto Ignatii successores tantæ non sunt sanctitatis, ut mulierum curam negligant ac ipse, ut §. XII. fuit ostensum, sed earum curam avidius captant in ipsis observandis, fovendis & congregandis sub ordinis sui sacramentum præsertim ditioribus, conf. Hoornbeckius *Exam. Bull.* p. 32. ideo prosequuntur easdem blanditiis ac promissionibus, ut statum religiosum denique ambiendum detrectare non valeant. Hic Erodii Andegavensis *plagium de alliciendis puellis detectum in Jesuitis supra cit.* legisse non poenitebit. Sic varia proponunt stratagemata ad id facientia. *Suaviter scilicet & fortiter matri vidua esse peragendum, ut filiabus molesta sit virginitas, abstinentiis asperius tractando, denegando ornatum muliebrem exquisitum, pollicendo majorem dotem, si velit esse monialis, exaggeret futuri mariti furores, gravamina matrimonii, præ se ferat mater ipsa dolorem, se non fuisse monialem, & demum ita agere contra filias instituat, ut vite radio apud matrem manendi adspirent ad monasterium, vide ejusmodi consilia in Theophili Eulalii catholico-Bohemi aureis monitis religiosiss. Societatis §. 8. de remediis, ut filiastrarum devotarum religiosum amplectentur statum p. 23. Deinde §. 13. p. 39. de monialibus agit, quomodo sint conservandæ in statu religioso, & introducit Socios ita loquentes: Caveant offendere moniales nostri confessarii cum tantæ sint benefactrices, ut aliqua fundationem juverint collegiorum, plurimæ mediam dotem dederint, annuente monasterio & Abbatissa. Quare ob clausuram non eas molestent, relinquunt Episcopis: conservent potius favorem monialium, ne contra nos agant ob dimidias dotes easque exprobrent nobis datas. Sic etiam singularem ipsorum calliditatem ad alliciendas has oves in ovile suum hasque columbas simplices in suum columbarium in eo consistere, ut eas crebro visitent, affirmat Petrus Jarrigijs, Jesuita Rupellensis in *ferali pegmate c. 6. p. 78.**

§. XXXII. Distinctæ sunt Jesuitissæ abs aliis Cloppis non tantum ratione nominis sed quoque originis, plurimæ enim nobilitate sunt Profapia, aut existunt potentiores; Accedunt autem his etiam ignobiliores & pauperiores ex plebe, quæ ipsarum Institutis magis idoneæ reperiuntur, hæc aluntur ex communi plurimum aut etiam speciali

speciali potentiorum liberalitate mercedis loco pro exhibitis sibi aut Patri suo spirituali presbytero servitiis. conf. Voëtius *Polit. Eccles.* Part. 2. lib. 4. tract. 4. c. 9. p. 1012.

§. XXXIII. Differunt etiam ratione formæ à cæteris Cloppis, nam tenentur tribus Jesuitarum votis, *paupertatis* scilicet, *castitatis* & *obedientia*, quemadmodum Bulla papalis de veteribus Jesuitis etiam annotat, ita & modernæ Jesuitissæ eandem servant formam. §
 Quod votum paupertatis speciatim attinet, satis superque innotescit, Jesuitas esse maximè divites & nullatenus pauperes, commendatur quidem hoc votum ipsis maximopere in Bulla I. Julii III. Pontif. Rom. his verbis: *Cum autem experti fuerimus jucundiorē, puriorē & ad proximī adificationem aptiorē esse vitā ab omni avaritia contagione quam remotissimā & evangelicā paupertati quā simillimā, cumque sciāmus Dominum nostrum Jesum Christum servis suis regnum Deī solum inquirentibus, necessaria ad victum & vestitum esse subministraturum, hic vovent singuli & universi perpetuam paupertatem declarantes, quod non solum privatim, sed neque etiam communiter possint professi vel ulla eorum domus aut Ecclesia ad aliquos proveniūs redditus, possessiones, sed nec ad ulla bona stabilia, præter eā, quæ opportuna erunt ad usum proprium & habitationem retinenda, jus aliquod civile acquirere, rebus sibi ex caritate donatis ad necessarium vitæ usum contenti.* vid. *Literas Apost.* p. 57. Sic quoque Pius V. declaravit in *Brevi 2. societatem hanc inter Mendicantium ordines connumerari debere* vid. *easdem Lit. Apost.* pag. 114.

§. XXXIV. Jesuitarum unus alterve interdum exercitii gratia votum paupertatis proficitur, suumque specimen sequentem in modum edit: Cum cæteri Patres spirituales mensæ accumbunt & cum divite isto *λευμνωδός* epulantur, unus ex suo ordine progreditur, indutus Centone, calcæis perforatis, pileo dilacerato & seminudus, is patinam & lagunculam ligneam manibus tenet & à patribus his cibum potumque emendicat, quibus acceptis post januam sedet cibumque capit. vid. *Lucii Hist. Jesuit.* lib. I. c. 5. p. 130. hoc modo Jesuitissæ etiam paupertatem profitentur, cum una pauperior alteri nobilitiori ac potentiori famulatur, itaque acerbum adeo & difficile non est mendicandi munus in se iuscipere.

§. XXXV. Sic quoque Societas hæc paupertatem modo simulat, cum spes in aliqua hæreditate succedendi affulget, urgente tunc interdum necessitate testamenta extrudere, domos involare, hæredes amovere inque monasteria clanculum subducere solent, quo ipsorum hæreditatem jure quasi adipisci videantur, vide quæ hujus rei adduxit exempla *Wolffius in Lect. memor. Tom. II. p. 1082. Ant. Arnaldus in Philippica sua p. 46. Bene hic sonat canticum, in dem entlauffenen Jesuiten / p. 217. seqq.*

*Si cui caligant oculi
Circumstant ripam lælæ
Jesuitæ, Damon, Angeli,
O vulpinam sanctitatem!
Prædicando charitatem
Subducunt hæreditatem.*

Per media ejusmodi thesaurus religiosæ societatis quotidie crescit. Sic enim intra 75. annos auctus fuit, ut sub initium seculi elapsi An. 1608. Collegia 293. & 123. domos haberent, adeo, ut quotannis 2000000. coronarum proventus comparare possent, referente Ribadencira, Jesuita, conf. *Rossæus c. l. p. 430.* Ita nec principibus parcunt ipsos defatigando multis precibus, quo unum alterumve abs ipsis donum accipiant. Notatu digna habetur, quam Princeps *Lobcowitzius* olim tulit, sententia, cum è Societate Jesu nonnulli Imperatorem ad dandam sibi molam sollicitarent: Dabat dictus Princeps Jesuitis nodum gordium solvendum sequentem: quid significaret *Romanus Numerus VII.* cum autem hunc ad palatum Principis non exponerent, eundem sic solvebat:

*Vngarn / Jüden / Jesuiter
Bringen den Käyser um seine Güter.*

Hoc & alio ditescendi modo plurima corraserunt bona, quorum tam collegiorum, quam domuum aliorumque Palatiorum ac ædificiorum spississimum catalogum *Lucius Historia sue jesuit.* affixit, quem vide *lib. I. c. 4. à pag. 145. ad 156. usque* conferri meretur *Theologus Dresdenensis Dn. Jo. Andr. Gleichius, Patronus noster, in Dissert. Wittebergæ olim habita & ante biennium recens edita: Quare hæresis Pontificia inter reliquas præcipuo quædam & perenni vigore unice superet? in medio §. 4. Quibus denique valeant pecuniarum summis*

summis novellas legentibus ignotum non est, retulerunt hæ paucas ante septimanas Regi Hispaniæ sedisse animo, abs Sociis Americæ Provincias, Dariam, Peruam & Mexicanam incolentibus liberale donum trium myriadum consensu Pontificis mutuo sumere, cui etiam Papa ex voto respondisse dicebatur. Recte hinc Canticum Jesuiticum, in dem entlarfften Jesuiten / p. 219. & 221.

Hi periti mendicantes

Sunt quasi nihil habentes,

Et omnia possidentes.

Domos, agros, Uniones,

Aureorum milliones

Habent isti sancti Patres.

Testatur quoque de horum divitiis Mercure historique & Politique Moï de Novembre 1699. p. 481. seq. Les Jesuites en ont bien ri :

Legia non funem, sed dat profunde catenam

Hec merces magnis furibus esse solet.

Ces Peres ont fait de grosses plaintes contre Marforio, à qui ont fait dire, que l' argent est leur grande divinité.

Jesuitissæ ratione divitiarum etiam cum sociis participant, præsertim cum nobiliores majoremque partem potentiores sint, æmulantur tamen paupertatem. Societas itaque conjunctum sumta cæteris omnibus Religiosorum ordinibus existit ditior, minus inepte igitur Autor Anonymus des träumenden Pasquini kluger Staats, Phantasiens/ ordini societatis relig. inscripfit sequentia, in der ersten Erscheinung/ pag. 32.

Hier wohnt ein kluges Volk / das niemahls ruhen kan/

Es gibt bey Groß und Klein sich stets als Erbe an/

Vom Himmel schwarz es stets und greiffet nach der Erden/
Die Armuth lobt es nur/ daß andre ärmer werden.

§. XXXVI. Votum Castitatis, quod attinet, sciendum id à Jesuitis magni æstimari, prout abs Ignatio ipsis quoque maximopere fuit commendatum in Constitutione 23. Regularum soc. J. p. 11. *Que ad votum castitatis pertinent, interpretatione non indigent, cum constet, quam sit perfecte observanda, nitendo angelicam puritatem imitari, & corporis, & mentis nostræ munditia, unde etiam Jesuitæ communiter jactitant, tametsi inter discipulos suos habeant Juvenes formâ,*

vultu & robore corporis praestantes, tanta tamen esse castitatis & continentiae, ne igniculum quidem carnis in ipsis per confessionem animadvertere possint, vocant etiam eosdem suos *Angelos terrestres, qui DEI gratia omnem carnis fomitem seu cultro praesciderint, ut juratam facile praestare possent continentiam*, ita Bonaventura Rector Ingolstadt. Jesuit. Anno 1582. dixit. conf. Lucius *Hist. cit. lib. c. 5. p. 131.* Rejiciunt ergo & damnant matrimonium contententes, clericum vivere debere in coelibatu; *Andreas*, S. Jes. Romae apud S. Andream Jesuiticorum Novitiorum Informator dixit: *Non minus peccare sacerdotem si uxorem ducat, ac si cum mularum habeat.* vid. *Wolffius Lethion. memorab. Cent. 16. p. 1075.* Sed verba sunt; Alibi contendunt, *Monachos cum monialibus privatim posse conversari, modo illorum consuetudo perpetuo involveretur silentio.* vid. *Jarrigius in ferali pegmate c. 10. p. 136. seq.* *Philippus II.* jocando quondam ad eos dixit, quomodo casti esse possent conversantes privatim & familiarissime cum venustioribus foeminis? responderunt: *Herba quaedam se esse instructos, quam timorem DEI appellarent, cujus beneficio omnes cupiditates atque insultus superare possent; Sed an herba hac utantur?* vid. *cit. Autor lib. cit. c. 6. p. 26. praep. p. 79.* recenset, quod etiam Rectores, quibus custodia fratrum castorum concedita esset, herbam istam saluberrimam perdidissent, illustreque adponit exemplum *Frontonii Gadovii*, Rectoris collegii Fontanensis, & *Petri Regnierii*, successoris sui, quod convicti fuerint, foeminas illustres, quarum nominibus Autor parcere vult, annos integros & saepe quinque & sexies in septimana visitasse; tali forma exhibent castitatem, quam ultro declarare melius vix fieri poterit, quam exemplis. Notum est de *Cottone*, regio Confessario in Gallia, qui ad nobilem foeminam *Nemaufensem* propria exaravit manu: *Se post summam peculiaris suae amicitiae contestationem sperare, quod brevi eam sit visurus, eius summam capitalem cum censibus debitis absentiae suae soluturus, suumque erga ipsam affectum tantum esse, ut minime credat, gaudium suum in paradiso perfectum futurum, ni eam inibi praesto praesentem offendar.* vid. *Lucius cit. lib. c. 5. p. 123.* Ita Jesuitae *Lugdunenses* multis magni nominis civium conjugibus persuaserunt, ut in ipsorum gratiam & officium discissa indusia ac interulas gestarint, *cit. Aut. l. c.* habet, idem quoque Autor dubitanti, quod Domini Fratres non sint casti,

casti, commendat *Thoma Sanchez* Cordubensis Jesuitæ *lib. 9. Dissur. de matrimonio sacramento, Antverpia 1607. excus.* Patet exinde eos non solum cum Jesuitis familiariter agere, sed etiam cum virorum magni nominis conjugibus. Ita profecto huc optime quadrat excusatio ista Jesuitarum, quam profert *Hafenmüllerus* Judice coram Christo presentes esse forsitan proluros, qualem protulit Mulier Samaritana Joh. IV. 16. seq. Certe si Christus *JESUS* visibiliter appareret: Jesuitas consimili modo, quo Samaritanam est allocutus perstringeret, eosque impunitatis convinceret in hanc forte formam: Jesuite, vocate uxores vestras & venite huc, responderent illi utique & dicerent: Non habemus uxores: *JESUS* autem responderet: *Bene dixistis, non habemus uxores: quia iste, quas habetis, non sunt vestre. Quid hic responsum essent Jesuitæ aliud? quam Domine, videmus, quia Propheta est tu: Patres nostri idem fecerunt, sed rogamus te cum Gargensis, ut desinibus nostris exeat, ne fortassis cum illorum porcorum grege ad barbarum gehenna præcipites feramur.* Statum Jesuitarum conjugalem ita recte depinxit & potuit ceu olim è Societate Jesu & facinorum Jesuitarum peritissimus, dein vero DEI gratiâ conversus *Hafenmüllerus* *Hist. Ord. Jes. l. 6. de Votis Jesuit. p. 199.* Non sinistre judicavit Ecclesiastes *Luneburg*, interrogatus abs homine plebejo, quid Jesuitæ intelligerent sub literis his imposita cruce

†
IHS.

quod domibus ac libris suis præfigerent, is sequentem in modum exposuit an. & retrorsum legendo:

Ihr Heillosen Schälcke / Seyd Huren-Iäger.

Sacra igitur cruce omnibus bonis cavendum sit præ Ipsis.

Tres rythmi elegantes admodum de locis his castis feruntur:

Jesuitæ semper sunt bini

Si vero sunt trini

Tertius est generis feminini.

S. XXXVII. Sorores Jesuitissæ circa hoc votum eodem modo sunt comparatæ, sicut enim in aliis doctrinis vestigia Sociorum premunt, ita profecto in hoc studio ab ipsis non declinant. Equidem non omnes votum cœlibatus simplex & tacitum nuncupant, sed quædam

dam saltem, major tamen pars earum vovent id vel perpetuo, vel restringunt ad certum tempus longius seu brevius, vovent immediate tum Deo in cordibus, tum Confessariis; ut autem Clerici ægerime solent ferre, si Cloppæ cœlibatus voto contrarientur, & matrimonium ineant, imo subducuntur clam à Pontificiis, ac sic *ἀνομον* enorme commississent, ita cum Jesuitis pari modo se res habet, malunt Jesuitæ soli cum solis conversari. conf. Voët. *Polit. Eccles. Part. 2. Lib. 4. c. 9. p. 1012.* In Belgio scœderato etiam Jesuitæ non audent censuras Canonicas in eas stringere, sed earum conditio in hac parte est ut *Begvinarum*; facile ergo exinde judicamus castitatis votum non multum valere: nam *Begwardi & Begvine* statuerunt, actus carnales non esse peccata, cum natura ad hos inclinaret. vid. Centuriat. Magdeb. *Cent. 13. c. 5. p. 564.* majorem itaque veneris rebus impendere operam Jesuitissas, extra dubitationis aleam est positum; Castitatis votum ipsis Dn. Patres cum cura ac studio legunt: Sic *Petrus Cluniacus* explicuit cuidam ex earum numero tractatum S. Antonii Angolesmensis continentem causas, quæ matrimonia reddunt irrita, ubi discursum non una saltem lectione ex Monialis voto continuavit deque hominibus frigidis & impotentibus prolixè dissertuit; *Alilius* hujus disciplinæ Professor disertissimus *P. Johannes Adamus*, ex his mulierculis cuidam, cui nomen Ursulæ, exposuit tractatum generationis, tamque clare de partibus generationi inservientibus locutus est, ut *Dn. Laurentius* in Anatomia sua magis perspicuus esse non potuerit, ita censet *Jarrigius* in *ferali pegmate c. 10. p. 137.* Cum ita sit, quod foemellas suas omni navata opera in hoc studiorum genere informant, non miramur, si numerus Jesuitissarum crescere quotidie queat, sibi enim imaginari haud difficulter possunt, quod si hoc votum, quod gravissimum esse videtur, tam facillime addisci & servari potest, ut servant nostri Præceptores, non curemus vota cætera, leges juxtim ac consuetudines, sicut unum ex altero, singula minori difficultate sumus comprehensuræ; Et quemadmodum discipulus Præceptorem suum eo lubentius æmulatur in hoc studio, quo imbutus est abs ipso, ita Jesuitissæ in studio castitatis nullos præter Jesuitas æmulari volunt, funditus enim ac realiter abs istis existunt instructæ; Talis virgo ad Jesuitarum quendam accessit quondam suam animi sententiam aperiendo ita, se à *Prædicatoribus ad concubitum esse sollicitam*,

cit. etiam, sed se nullos præter Jesuitas amare posse, cum longe Urbaniores cætera sint, *Aut. cit. p. 89.* Quam ipsi Jesuitæ has ceu suas discipulas & oviculas lobenter agnoscunt, ita enim de *P. Zieglero* narratur, interrogasse quondam famulum monialium luxuriantium: *Quid faciunt oviculae meæ?* respondit ille: *Domine venerande, valde sunt fecunda: nam hac nocte una earum duos peperit agnellos.* Quis credat ex alio quam Pastore suo oviculam hanc gemellos istos concepisse. Vid. *Lucius Hist. Jes. lib. 1. c. 5. p. 135.* De fecunditate Jesuitarum longe lateque disseruit modumque pariendi accurate satis descripsit *Lucius Cornelius* sive *Caspar Scioppius* in *monarchia Solipsorum* (Jesuitarum) p. 249. *Conjuges solipsi tot habent, quot alere possunt, nec tam adolescentes, quam adultas, sæpiusque anus decrepitas & has (quod monstri instar merito mireris) fecundissimas, raroque abortientes, imo sub ipsum exitum vitæ copiosius enitentes, admittunt & ipse plures maritos, sed tum minus fecunde pariunt, minusque gravium edunt partum, unquam vero nullum certum pariendi tempus habent, sed modo citius, modo tardius enituntur, interdum elephantinum partum superant.* Eo certe maritis gratiores sunt, quo citius & sæpius & copiosius pariunt, quanquam ultima senectutis partus subinde inter gravissimos habentur & felicissimos. Qui adhuc de Jesuitis etiam parturientibus audeat dubitare, eundem ablegare Pragam volumus, quo in Bibliotheca Jesuitica sellam obstetriciam ipsis propriam oculis lustret, quæ post eos è regno Bohemias exactos cruore sordidata deprehensa fuit, testatur id ingenue *Lucius Lib. cit. c. 5. p. 132.* imo contestatur verbis expressis *Hasenmüllerus Hist. Ord. Jesuit. c. 6. de votis p. 191.* wie die Augspurgischen Jesuiten ihre Jungfrauenchaft halten, weiß fast jederman, da unter denselben eine Jesuitin augenscheinlich ist ergriffen worden, daß sie ein Kind gesüget hat.

§. XXXIIX. De voto obedientie nosse sufficiant sequentia; Quemadmodum Patres religiosi votum hoc strenue præstare obligati sunt juxta ipsorum Constitutiones, vid. *Reg. Jesuit. sup. cit. à Constit. 31. ad 36. usque p. 12.* quinimo Epistolam spissam de obedientie virtute scripsit *Ignatius, Romæ d. 7. Calend. Aprilis Anno 1553.* cujus tit. *Ignatius Loyola fratribus Societatis Jesu, qui sunt in Lusitania.* vid. *cit. Regulas à p. 242. ad 258.* in qua citavit *Casarianum*, qui in Abbatibus Moysi Collatione dixit: *Nullo alio vitio tam præcipitem diabolus monachum*

ebum pertrahit ac perducit ad mortem; quam cum eum neglectis consi-
 his seniorum, suo iudicio persuaserit. vid. Reg. cit. p. 250. Imo præ-
 cipit Ignatius in his omnibus: *Esse ita obediendum superiori, ut infe-
 riores ejus mandata ac jussa hilariter, promte, velociter & integre exse-
 quantur factis & operibus.* Et ut ex voto obedientiæ votum præsta-
 re queant, certas imagines in museis ac cubilibus sibi ob oculos po-
 nunt: Ubi in medio Puer, qui incurvat dorsum, quo humeris impo-
 situm fert trabem, cui inscriptum est: *Fortiter*, portat dein Ciha-
 ram, qua volunt obedire debere *hilariter*, à dextra illius assurgit ca-
 tulus, ut obediat *velociter*, pectus gerit apertum, ut obediat *roto corde*;
 qs tenet clausum, ut obediat *sine murmure*, bajulat res viles & abjectas,
 ut obediat etiam *in rebus sensibus repugnantibus*, pedibus fert ocreas,
 ut obediat *constanter*, ambabus manibus vasa tenet, ut obediat *sincere*
 seu *integre*, aures habet observantes, ut obediat *in iis etiam*, quæ ipsi
 auditu jucunda non sunt, caput inclinat, ut obediat *humiliter*. conf.
 Lucium *lib. cit. p. 133.* An vero & Jesuitissæ hæc observent morem,
 adeo affirmari posse dubitamus, nam ipsarum Ordo speciatim confi-
 deratus tam accurate institutus non est ac sociorum, Cloppas seu Of-
 ficiales superiores vix habent & habere etiam prohibentur juxta Bul-
 lam Urbani, talia quoque negotia expedienda non habent ac Jesuitæ,
 adeoque votum obedientiæ non pari modo agnoscunt; Attamen
 non detrectant, quod ipsis Confessarii injungunt, juxta quorum con-
 silia quandam vivendi normam immediate sibi et ipsi præscribunt
 sequæ ipsorum directioni in exercitiis spiritualibus subjiunt, adeo ut
 cum inter alia perfectionem monasticam quædam æmulantur, non
 inconsulto Confessario circa bona sua disponant, cœca itaque ipsa-
 rum obedientia est, & dependet ab unius ore, vid. Voëtius *Polit. Ec-
 cles. lib. 4. tract. 4. c. 9. p. 1012.*

§. XXXIX. Annon & modernæ Jesuitissæ docent? ita est;
 Equidem munus docendi pertinet ad quartum Jesuitarum votum,
 quod est: *propaganda fidei*, se enim obligant in omnibus tertæ parti-
 bus propagare fidem. Alii nuncupant votum *mancipii*, quoniam
 vi hujus Præpositus generalis siveque Professi ceu voto huic jurati
 Romano Pontifici ita adhaerere solent, ut alias cæteri Fratres tribus
 votis prioribus jurati adhaerent dicto Generali. Itaque Jesuitarum
 Professores existunt mancipia Pontificis, cui se totos obligant, quibus
 etiam

etiam ad omnium officiorum ac servitorum genus exigendum utitur, quemadmodum gentiles olim suis mancipiis utebantur; At quod docendi Jesuitarum munus speciatim concernit, negari non potest, quod ut olim huic voto se adstringere animo constituerant, ita & hodie, ubi possunt, se adstrictas eidem sentiant, ut Bulla pap. testatur. Ita & hodie volunt videri salutem hominum ipsis curæ esse cordique. *Non enim exiguam curæ & pragmatice rerum Ecclesiasticarum partem in se suscipiunt, catechizando rudiores, canendo voce & instrumentis in officio divino, hereticos convertendo, pauperes, agrotos & afflictos visitando, nova quælibet curatis & sacerdotibus nunciando, missiones & legationes romano ecclesiasticas imprimis in gratiam Jesuitarum & aliorum Regularium pro nosse & posse conciliando, promovendo;* Sic postremum Usurpationis membrum ipsis speciatim imputasse inque eas invecum esse Philippum Rovenium, §. 27. cit. vid. Voëtius *Polit. Eccles. Part. I. lib. I. de Object. c. 2. Confess. 4. p. 34. 35. & Part. II. lib. I. tract. 4. cap. 3. Quest. 4. p. 208.* imprimis vero *lib. 4. tr. 4. Sect. 2. c. 9. p. 1012. seq.* Ita quoque *Vienne, Praga*, aliisq; in locis romano-catholicis puellas sub forma ac specie pietatis, ut & legendo, scribendo, &c. informant; sed spargunt potius juxta hæc sensum impedimenta pietatis ac religionis. Uti §. 27. fuit ostensum.

§. XL. Sic Jesuiticæ differebant à cæteris Cloppis ratione formæ; distinctæ autem abs iisdem etiam sunt *ratione externi habitus seu vestitus*. Certum est, Jesuiticæ olim ex monasteriis monialium ad castra Jesuitarum majorem partem transisse, signum schismatis externum quoque fecisse atque certam aliquam pectoralis vestitus partem gessisse, quo etiam externæ novitiæ quædam religiose vivendi societas non immerito dicenda esset, sic easdem Bulla describit: *Distinctum à cæteris habitum usurpassè.* Cui sententiæ assentitur Voëtius *loco cit. p. 1015.* Sic hodie unicuique ipsarum reliquum est mutare vestes mundanas atque contemnere, votumque ejusmodi vel DEO, vel sanctis, vel immediate Imaginibus Patris sui spiritualibus nuncupare assolent. Ita in Germania ut & in Belgio hinc inde peculiari nigro habitu circa pectora utuntur. Nota quidem ipsis de vestitu regula est: *Habitus illorum conformem esse debere vestimenta, quibus Clerici & Sacerdotes utuntur, ne novo & peregrino habitu hominibus, quibuscum conversantur & agunt, molestiam & aversionem creent, it. vestes sint munda & cum religiosa decencia compositæ.* vid. *Reg. Magistri Novit. Reg. 8. p. 136.* Sed Dn. Patres non curant admodum Regularas, semper mutant vestitum, cum præprimis aliis in locis degunt, ibi

enim palliis philosophicis utuntur, vel incedunt ovium vestitu. Ita se gerere etiam mulierculas nemo inficias ibit, an verò vestibus suis spiritualem affingant interpretationem ac Jesuitæ, nos latet, fortius concludendum, cum in aliis ad ipsorum nutum vivant; Ita tunicula interior album Jesu nostri, quâ ipsum Herodes deriserit, vestem designari volunt. Cum claudunt calceos, inquirunt infimul: *Domine, non sum dignus, quâ sobram corrigiam calceamenti tui*, dum se constringunt: *Cinge Domine femora mea castitatis cingulo*. Sic quoque indusium volunt esse perpetuæ Castitatis devotæ memoriam. Sub tuniculis thoraces, caligas & tibialia gestant, hæc singula interpretantur spirituali modo, juxta *Eph. VI. 14. 15.*

§ XLII. Differunt *Jesuitissæ* à cæteris Cloppis ratione *morum & gestuum*: Habent hinc Jesuitæ speciales Regulas modestæ p. 235. *Reg. 2. Caput hoc illuc leviter non moveatur, sed cum gravitate, ubi opus erit: & si opus non sit teneatur rectum cum moderata inflexione in partem anteriorem ad neutrum latus descedendo*, hanc bene servare sciunt Regulam, & ut alias de Jesuitis verum est, se habitu externo tam sancte tamque juste atque severe comparere, ut opinari quisqueat, *Johannem Baptistam* in severo suo cultu non fuisse sanctiorem: Ita semper in Jesuita hominem videmus humanissimum, si vultui, pientissimum ac humillimum, si gestui credamus, caput eleganter comtum & in unam partem habet inclinatum, ut videatur ejus similis, qui nostri causa in Cruce pependit, at gestuum apparatus est ovina pellis, larva virtutum, latetque sub isto habitu & vestitu vulpinus sæpe animus ac serpens antiquus, Jesuitam ita in originali depictum quasi exhibet *Lucius cit. lib. 6. 3. p. 13.* Idem de Jesuitissis dici potest, certis in rebus abs cæteris Cloppis adeo non abeunt, cum Begvinis præprimis consentiunt in multis, excepto saltim, quod adeo nimis familiares & frequentes non vivant, sed ab hominum consortio plerumque sequestratæ & alienæ sint, quarum similibus muliercularum exempla adduxissæ fustius fertur *Alphonfus Rodrigvez de perfectione status religiosi Tom. II. & III. edit. ult. Colon. in 8.*

§ XLIII. Comparuerunt itaque *Jesuitissæ*, quales olim fuerunt: quales sunt: Quod studium earum fuerit, & adhuc sit, jam simul indicavimus. An pari modo cum Jesuitis, Ecclesiæ Romanæ & Pontificis commodis velificatæ sint, merito dubitatur. Jesuitæ autem in persequendis hæreticis, uti dicunt falsò, sed à Apostolicæ plus ullo Religiosorum ordine velificantur, quin ipsorum fervor persequendi ita comparatus est, ut *Caligula crudelissimi istius gentilis Imperatoris, quæ Romanis impreca-*
ri so-

ri solitus est, symboli verba : *Utinam una Cervix ?* protestantibus re-
 apse applicare mallent; quemadmodum truculenta ista bestia Germa-
 niam impetratura, Alexander Farnesius aperte professus est : *Sic Germa-
 nos ac Protestantes Ecclesie Romana reconciliabo, ut equus meus ventrem
 tenuis in sanguine Protestantium incedere possit*, testis est Hospinianus *Lib.
 4. de doctrina Jesuit.* p. 1076. quinimo confessionem suam dextre satis
 edunt verbis seq. *Bellum, quod communi Christianorum consensu contra
 Mahumetanos geri oportuit, utilius ad DEI gloriam contra Sectarios, qui
 inter nos sunt, omisissis Turcâ verti debuisse*, adducere nolumus, quid Viri
 verè religiosi, tantum quid *Thuanus* ipse Pontificius iudicet de hac sen-
 tentia theologica : *Quod quam pie & juxta mansuetudinem christianam
 dicatur, ipsi, qui Conscientias aliorum moderantur conscientiam suam ro-
 gent.* *Lib. 67. p. 190.* Cum vero Jesuiticum regimen ac statum, qua talem
 pensitemus, quo omnia suo gaudent ordine & quivis eorum suum respici-
 endum habet Superiorem usque ad Præpositum generalem, qui Romæ
 vitam plerumq; vivit, alterumque Papam quasi repræsentat, quid enim
 Papa in Ecclesia Romana, id Generalis hic penes ordinem suum valet;
 Rebus itaque sic se habentibus, difficile multis videtur horum sperare in-
 teritum. *Cæsariani* olim & *Octavianii*, Posterii scilicet *Cæsaris & Octa-
 vii* divinasse dicuntur : Jesuitas quidem Papatui magnum fulcimentum
 præbere, attamen non esse desituros usque dum sanctum Patrem Ro-
 manum throno suo deiecissent papali, inque eundem ascendissent, ut ex
 ore horum Prophetarum audivit *Hasenmüllerus Hist. Ord. Jesuit. c. 2.
 de Nomine Jesuit. p. 24. seq.* At saniores Jesuitarum ipsi *Loyola* Prophæ-
 tiæ magis assentiuntur, cum dixit : *Societatem Jesu tamdiu esse duraturam,
 quamdiu alij eandem prosequerentur : Si autem obtineret, nec ultro
 persecutiones sentiret, tunc esse casuram* ; Recentemus ex ore cujusdam
 societati Jesu quondam addicti, nunc autem per Dei gratiam illuminati
 & conversi ; Vaticinio itaque *Ignatii* assentiendum satius existimamus.
 Quemadmodum autem culmen honoris, gloriæ ac superioritatis attigisse
 non parum videntur, ita spes sui interitus magis crescit, quia cum-
 primis inter se dissentire ipsi incipiunt ; Non exiguus inter istos erat dis-
 sensus Romæ anno 1693. cum ipsorum Generalis abusus quosdam con-
 stitutionibus *Ignatii* contrarios abrogare conatus est, litem vero com-
 positam iterum brevi tempore post sumus experti ; ut solent, cum dis-
 sensio oriri inter ipsos videtur, verentur enim, ne, si schismata inter se
 foveant, tota cadere caterva incipiat. Boni nec quicquam auguratus est
 de

de ipsis quondam *Melchior Canus*, Episcopus Canariensis, magnum illud Ecclesie Hispanicae Lumen, cum regnum id intrasse modo eodem putaret, conclusit statim, nunc mundi finem instare & Antichristum, quam primum esse venturum (juxta ipsius ceu Pontificii opinionem erroneam) quoniam apparet ipsius Praecursores & speculatores, & sic à Cano se vocatos ipsi non negant, vid. *Prefat. in lib. Gall. La Moral-Pratique des Jesuites*. Forsitan vero & ante finem mundi horum instat interitus, si certum est, quod *Floravantius*, Jesuita, *P. Urbani* Confessarius dixit, cum legisset Marianaë librum *del governo de la compania di JESUS*, cum gemitu exclamavit: *Heu! heu! adum est de nobis Jesuitis, quando nimis vera sunt, quae liber hic cantat*, quare & Pontificem magnopere obtestatus est, ut societatem Jesu, quam commendatissimam habere, institutaque ejus reformatione certissimum interitum ab ea amoliri vellet, adjecit insimul: *nec verbis exprimi posse, quantum in ea discessum sit à religiose discipline observantia*. vid. *Hoornbeekius Exam. Bulle p. 47*. O si *Floravantiij* Prophetiae res in eventu ex voto respondeat ac *Tarvisi*, Patriarchae olim Venetorum, qui jurejurando confirmavit, Jesuitas ob suos seditiosos spiritus olim Venetiis iri expulsum, quod & annos 50. post feliciter factum est, quia inauditam plane discordiam ac scissuras non unas ibidem excitaverint, vid. *cit. pref. lib. Gall. La moral. Pratique des Jesuites*. Comparantur alias *Equitibus Templariis* ob maximas praesertim divitias; An Jesuitae, auri custodes sacri & horum fata quondam experturi sint, tempus docebit; Ad minimum omnium Romano-Catholicorum ferme odium concitarunt sibi jam dudum, quae una rationum erat haud exigua, quod Equites Templarii fuerint extirpati. Cum igitur instat horum Interitus & Jesuitistarum ruina hunc omnino sequetur, quod omnes boni nobiscum sperabunt.

§. XLIII. Et sic habes, *LECTOR BENEVOLE*, argumenti nobis propositi brevem, qua licuit, deductionem exercitationis academicae loco; Si nostris perlustrare oculis contigisset Belgarum, penes quos Jesuitissae maximam partem semper commoratae sunt, seu Colonienis Bibliothecas, sane plura tum manuscripta, tum typis expressa eaque rariora promittere nobis potuissimus, sed non omnibus adire licet Coninthum; Qua de causa *LECTOREM BENEVOLOM* veniam sponte nobis daturum speramus. Nostrum hic illud facimus *Ausonii*:

Alius alio plura invenire potest; Nemo omnia!

S. D. G.

ULB Halle
006 301 126

3

5b

V077
V018

B.I.G.

Farbkarte #13

Centimetres

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

1699, 4^a
4 /
L. N. 7.
ANNIS COLERI,
S. Theol. C.
MA HISTORICUM

De
ITISSIS

s.
r = **Nonnen /**

Quod
nevolo Indultu
Facultatis Philosophicae
Philurea Illustri
Etohr. A. M. DC. IC.

RESPONDENTE
OBIA Gleich / Gerano
Baccal. SS. Theol. Stud.

sputatione publica
ventilatum.

Nunc
nte Bulla Papali
& correctius communicatur
inis autumnalibus

M. DCC. I.

Denuò Recusa.

